

ÉLETPÁLYA- ÉPÍTÉS

KOMPETENCIATERÜLET „C”

TANÁRI ÚTMUTATÓ



12. évfolyam

A kiadvány az Educatio Kht. kompetenciafejlesztő oktatási program kerettanterve alapján készült.

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program 3.1.1. központi program (Pedagógusok és oktatási szakértők felkészítése a kompetencia alapú képzés és oktatás feladataira) keretében készült, a sulinova oktatási programcsomag részeként létrejött tanulói információhordozó. A kiadvány sikeres használatához szükséges a teljes oktatási programcsomag ismerete és használata.

A teljes programcsomag elérhető: www.educatio.hu címen.

Szakmai vezető: Farkas László

Szakmai bizottság: Dr. Klein Sándor elnök, Dr. Balogh Andrásné
Dr. Krisztián Béla, Sum István, Dr. Szenes György

Szakmai lektor: Sum István, Dr. Szenes György

Alkotószerkesztő: Tóth Judit

Felelős szerkesztő: Burom Márton

©

Szerzők: Blaskó Ágnes, Szekeres Júlia,
Tarnay Annamária

Educatio Kht. 2008

TARTALOM

Általános módszertani bevezető

XII.C.1. Megalakulás

XII.C.2. Igények és válaszlehetőségek

XII.C.3. Amit az iskolákról tudni lehet

XII.C.4. Amit az érettségiről tudni kell

XII.C.5. Felkészülés a prezentálásra

XII.C.6. Záróra

Lexikon

ÁLTALÁNOS MÓDSZERTANI BEVEZETŐ

A CÉL

Az életpálya-építés 12.C programcsomagjának célja, hogy segítsen a szakközépiskolák és gimnáziumok tizenkettedikes diákjainak az érettségivel és a továbbtanulással kapcsolatban felmerülő problémáik megoldásában.

Az iskola diákjai közül csak néhányan járnak ezekre a foglalkozásokra, így azon túl, hogy a csoport tagjai a munka során felderítik maguk számára fontos információforrásokat, és megszerzik a válaszokat, fontos lenne, hogy a válaszokat, az információszerzés módját, saját döntésének, véleménykialakításának útját a csoport egy rendezvény / kiadvány / honlap stb. segítségével hozzáférhetővé tegye az iskola hasonló gondokkal küzdő többi diákja számára.

Ha a szakkör munkája eredményesnek bizonyul, és az elsődleges célok sikerrel valósulnak meg, az is fontos lenne, hogy a megszerzett tudás, az információkeresés mikéntje átadható legyen az utóknak, tehát érdemes létrehozni egy olyan „tudástárat”, ahol ezek a tapasztalatok megőrződnek.

Mivel az iskolaválasztással kapcsolatos kérdések, döntések természetesen elsősorban a tanulócsoporthoz érdeklődésétől, egyéni fejlődési útjától függenek, ráadásul az érettségivel és a felvétellel kapcsolatos szabályozások is állandóan változóban vannak, a programcsomag arra vállalkozhat, hogy egy alaposan kidolgozott, tartalomtól függetlenül érvényes keretet nyújtson a kérdésgyűjtésnek, kutatásnak és prezentálásnak.

A MEGVALÓSÍTÁS LÉPÉSEI

Ahhoz persze, hogy mások számára átadhassuk a tudásunkat, először magunkkal kell foglalkozni. A félév jelentős része ezt teszi:

1. Az 1. modul (2 × 45 perc) ahhoz segít hozzá, hogy
 - némi önismeretre tegyünk szert és
 - döntsünk arról, hogy részt kívánunk-e venni a közös munkában.
2. A következő modulban (6 × 45 perc)
 - összegyűjtünk rengeteg kérdést a továbbtanulással kapcsolatban (pl. *Akkreditált tanfolyam vagy diploma? Mi a különbség a PPKE és az ELTE Kommunikáció szak között? Mit lehet kezdeni egy szabad bölcsész diplomával? Stb.*);
 - kicsit körbejárjuk, hogyan lehet ezekre a kérdésekre választ kapni;
 - egy villanásnyira felvetjük a kérdést, hogyan adjuk közre a szerzett válaszainkat;
 - megbeszéljük, hogy a válaszadás során hogyan jelöljük az összegyűjtött információt, hogy összevethető és majd jól tárolható legyen (Adatlap).
3. A 3. modulban (8 × 45 perc) a továbbtanulással kapcsolatos információforrásokat
 - gyűjtjük össze (öregdiáktól a továbbtanulási kézikönyvig),
 - rendszerezzük (típusai szerint),
 - megnézzük a felvételi menetrendet (fontos határidők, mérföldkövek),
 - megismerkedünk a hozott pontok számításának módjával, a jelentkezési lapok kitöltésével,
 - körbejárjuk a szakokat, diplomatípusokat.
4. A 4. modulban (8 × 45 perc)
 - a kétszintű érettségivel foglalkozunk:
 - megtárgyaljuk az érettségi típusait,
 - a jelentkezési lap kitöltését,

- a szerzett pontok pontszámítását,
 - gyakorlatokat végzünk a sikeres szóbeli érettségi letételéhez,
 - gyakorlatokat végzünk a sikeres írásbelizéshez.
5. Az 5. modulban (4×45 perc) az összegyűlt információforrásainkat a nyilvánosság számára is rendszerezünk (a c) cél megvalósítása végett), és megtervezzük pontosan azt, hogy a szerzett tapasztalatainkat, tudásainkat hogyan osztjuk meg az iskola többi tanulóival (ez a b) cél):
- adatbázist építünk,
 - döntünk arról, hogy milyen formában mutatjuk meg az iskola többi tanulója számára a közös munka eredményeit,
 - felkészülünk a prezentációra.
6. A utolsó modulban (2×45 perc)
- értékeljük a három cél megvalósulását,
 - visszajelést adunk egymásnak.

MÓDSZEREK

Az egyes témák pontos feldolgozási módját a modulok elején közöljük, a többször visszatérő módszerek leírása pedig a Lexikonban található.

MEGALAKULÁS

Készítette: Blaskó Ágnes

MODULLEÍRÁS

A modul céljai	A diákok első találkozása, ahol egy rövid csoportösszerázó – ön- és állásismereti feladatot oldanak meg a diákok, valamint kiderül, hogy mi a foglalkozássorozat célkitűzése.
Időkeret	2 × 45 perc
Ajánlott korosztály	12. évfolyam
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: – Követő modul: <i>Igények és válaszlehetőségek</i>
Modulkapcsolódási pontok	Programcsomagon kívül: NAT 2003 Művészetek: Fejlesztő és szinttartó beszédes játékok. Koncentrációs és lazítógyakorlatok. Ön- és társismereti játékok. Programcsomagon belül: A modul során az összes későbbi modul tartalmáról szó esik.
A képességfejlesztés fókuszja	Önismeret

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Célkitűzés:

A diákok első találkozása, ahol egy rövid csoportösszerázó – ön- és állásismereti feladatot oldanak meg a diákok, valamint kiderül, hogy mi a foglalkozássorozat célkitűzése.

A csoportösszerázó-önismereti feladat megoldásával ki-ki szembesülhet saját, a továbbtanulásban fontossá válható készségével, képességével, miközben rájön arra, hogy a majdani álláskeresését képzettségei mellett készségei is befolyásolják.

A foglalkozássorozat pontos célkitűzésének tisztázásának célja, hogy a diákok tisztában legyenek azzal, hogy mi fog történni a foglalkozások alatt, és a történetekben mi lehet az ő szerepük, vállalásuk.

Tevékenységek:

- A foglalkozássorozat célkitűzéseinek, és ütemezésének ismertetése, flipchartra rögzítése
- Képességdiagramm kitöltése, összepárosítása álláshirdetésekkkel
- Szerződés-kötés

Kimenet: A diákok tisztában vannak a félév menetével, valamint azzal, hogy rengeteg – eddig talán nem is gondolt – kérdés merülhet fel az iskolaválasztással kapcsolatban.

MODULVÁZLAT

Ráhangelődés

Tevékenység **Titkos mesterségem címere ... Szimbolikus tárgyak segítségével a diákok bemutatják magukat; a csoportfolyamatok elindulnak és megfogalmazódnak az elvárások** **20 perc**

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A diákok játékos formában bemutatkoznak egymásnak, interakcióba lépnek, miközben elvárásaikat is megfogalmazzák.

Elrendezés:

Székek körben, egy nagyobb asztal lepellettel lefedve a körön kívül úgy, hogy később be lehessen vinni középre.

Lépések:

1. Köszöntjük a diákokat, majd azt mondjuk, hogy mielőtt bármi szó esne arról, hogy miért is jöttünk ma össze, egy rövid ismerkedő-feszültségoldó játékot fogunk játszani.
2. Ehhez első lépésként mindenki jól figyelje meg a jelenlévőket: nézze meg ruháját, arcáról tükröződő hangulatát stb.
3. Majd mindenki válasszon egy olyan tárgyat a nála lévő holmik közül, ami valamilyen módon fontos neki, valamiért jellemző rá.
4. Ezután úgy, hogy a többiek nem látják, mi az, tegye a körön kívüli asztalra, az előzőleg kikészített lepel alá.
5. Amikor mindenkinek a tárgya (a mienk is!) a lepel alatt van, beemeljük a kör közepére az asztalt, és felemeljük a leplet.
6. A csoport az asztal köré gyűlik, és megpróbálja kitalálni, hogy melyik tárgy kié lehet. (Ez a művelet végezhető tárgyanként úgy, hogy hangosan megtárgyaljuk, kitaláljuk, hogy: „Ez biztosan egy lányé, akinek fontos a tárgyi környezete és szereti az aprólékosan kimunkált dolgokat maga körül”.)
7. Amikor egy tárgy gazdára talált, a tulajdonos megmondja a nevét a többieknek, illetve azt, hogy miért éppen ezt a tárgyat választotta, mit jelent neki az adott tárgy.
8. Miután minden tárgy visszakerült tulajdonosához, megkérjük a diákokat, hogy a tárgyak alapján alkossanak csoportokat: mely tárgyak illenek össze és miért? (Figyeljünk arra, hogy senki ne maradjon egyedül: ha valakinek égbekiáltón nem illik a tárgya sehova, kérjük ki az egész csapat véleményét, hogy segítsen megindokolni, hogy hova illeszthető be az illető tárgy és miért.)
9. Amikor létrejönnek a kiscsoportok, a tagok újra elmondják egymásnak a neveiket, és most már azt is mellé, hogy miért jöttek, mit várnak a foglalkozásoktól.
10. Újra körbeülünk, és a kiscsoportok egyes tagjai bemutatják egymást: „Ő Jenő, és azt reméli, hátha rájön, hogyan lehet eligazodni az ezer iskola között”.
11. Az elhangzó elvárásokat egy-egy szóban egy flipchartra rögzítjük vagy rögzíti a csoport.
12. Összegezzük az elvárásokat a flipchartra kerültek alapján.

Tudnivalók:

Mivel a tárgyak automatikusan a tulajdonosaik képviselőjeként, helyettesítőjeként működnek, fokozottan figyeljünk arra, hogy még viccből se hangozzon el durva vagy sértő megjegyzés a tárgyra.

Változatok:

A játék rengeteg variációban működik: vihetünk mi előre érdekes tárgyakat (lakat, naptár, szagos radír stb.), amelyek közül választaniuk kell a diákoknak, azután alkothatnak csoportokat ellentét és hasonlóság alapján stb.

Kiemelt készségek, képességek

Önreprezentáció, emberismeret

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Munkaforma

Nagy csoportos, kiscsoportos

Módszerek

Tárgyválasztás, csoportosítás, megbeszélés

Eszközök

Lepelnek valamilyen textildarab, flipchart, filctollak

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

A félév rendje. Rövid beszélgetés arról, hogy miért jött össze a csoport, a félév rendjének rögzítése **15 perc**

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A félév rendjének, célkitűzéseinek ismertetése, rögzítése, hogy az óra végén ki-ki nyilatkozzon arról, hogy az előző feladatban rögzített elvárásoknak megfelel-e a terv; részt kíván-e venni a foglalkozássorozaton.

Elrendezés:

Székek körben, flipchart jól látható helyen

Lépések:

Röviden ismertetjük a foglalkozássorozat célját. Közben a félév „tartalomjegyzékét” a csoport egy flipchartra rögzíti. Az elkészített tartalomjegyzék legyen jól áttekinthető, az egyes modulok közötti kapcsolódást mutassa. A továbbiakban ez a flipchart minden órán legyen kiragasztva a falra!

A program arra vállalkozik, hogy a 12. évfolyamos diákoknak segítsen a továbbtanulással és az érettségivel kapcsolatosan felmerülő problémákban, kérdésekben eligazodni. De – mivel az iskola diákjai közül csak néhányan járnak a foglalkozásokra – fontos volna, hogy a közösen szerzett tapasztalatokat, tudást át lehessen adni az iskola jelenlegi és jövőbeni, a szakkörre nem járó diákjainak is. A találkozások célja tehát többszörös:

- a) Egyrészt cél, hogy ki-ki megszerezze a saját maga számára fontos információforrásokat és válaszokat;
- b) másrészt, hogy
 - a megszerzett információkat,
 - az információszerzés módját,
 - saját, a döntését befolyásoló tapasztalataita csoport egy rendezvény / kiadvány / honlap stb. segítségével hozzáférhetővé tegye a többiek számára;
- c) harmadrészt, hogy a megszerzett tudás, az információkeresés mikéntje átadható legyen az utókornak.

Ahhoz persze, hogy mások számára átadhassuk a tudásunkat, először magunkkal kell foglalkozni. A félév jelentős része ezt teszi:

1. A mai alkalom ahhoz segít hozzá, hogy némi önismeretre tegyünk szert (már az előző játék is ezt célozta).
2. A következő modulban (3 alkalom)
 - összegyűjtünk rengeteg, minél több mindenre kiterjedő kérdést a továbbtanulással kapcsolatban (pl. *Akkreditált tanfolyam vagy diploma? Mi a különbség a PPKE és az ELTE Kommunikáció szak között? Mit lehet kezdeni egy szabad bölcsész diplomával?* Stb.),
 - kicsit körbejárjuk, hogyan lehet ezekre a kérdésekre választ kapni,
 - egy villanásnyira felvetjük a kérdést, hogyan adjuk közre a szerzett válaszainkat és tapasztalatainkat,
 - megbeszéljük, hogy a válaszadás során hogyan jelöljük az összegyűjtött információt, hogy összevethető és majd jól tárolható legyen (Adatlap).
3. A 3. modulban megismerkedünk a különböző információforrásokkal (öregdiáktól a továbbtanulási kézikönyvig), és közben begyűjtjük kérdéseinkre a választ. A begyűlt információkat egyesével tároljuk, hogy később könnyen rendszerezhető legyen (4 alkalom).
4. A 4. modulban (4 alkalom) az érettségivel foglalkozunk: pontszámítástól a szóbeli érettségiig mindennel.
5. Az 5. modulban (2 alkalom) az összegyűlt információforrásainkat rendszerezzük a c) cél megvalósítása végett, és megtervezzük pontosan azt, hogy a szerzett tapasztalatainkat, tudásainkat hogyan osztjuk meg az iskola többi tanulójával (ez a b) cél).
6. Értékeljük a három cél megvalósulását.

Tudnivalók:

Az előadásmódunk stratégiai fontosságú: a félév sikere múlhat rajta. Ha lelkesen sikerül közvetíteni a célkitűzéseket, lépéseket, nagyobb az esélye, hogy a csoport együtt marad, sőt, a foglalkozás után még más diákoknak is viszi a hírt, hogy érdemes jönniük.

Változatok:

A flipchartot a tartalomjegyzékkel mi magunk is elkészíthetjük előre.

Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz	
Munkaforma	Frontális	
Módszerek	Tartalomközlés, flipchartkészítés	
Eszközök	Flipchart	
Tevékenység	Én–iskola–munka. Képességdiagram készítése, és azok összevetése álláshirdetések elvárásaival	40 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A diákok értékelik saját készségeiket, és szembesülnek azzal, hogy tulajdonságaik és végzettségeik egyaránt befolyásolják majdani álláskeresésüket.</p> <p>Elrendezés: Rajzolásra alkalmas terep, üres falfelület</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az előző ismertetés után most még senkinek nem kell választ adnia arra vonatkozóan, hogy megfelelnek-e a félév célkitűzései az elvárásainak – erre csak az óra végén kerül sor. Egyelőre attól függetlenül, hogy ki szeretne részt venni a majdani közös munkában, egy mindenki számára hasznos játékot fogunk játszani: amelyben képességeinket szembesítjük munkalehetőségekkel és az azok betöltéséhez vezető iskolatípussal. 2. Ehhez első lépésben kérjük meg a diákokat, hogy készítsék el képességdiagramjukat: Rajzoljanak egy kört, osszák 8 szeletre, és a kiadott filctollakkal, színesekkel rajzolják meg, hogyan látják magukat, azaz az alábbi nyolc intelligenciaterületből szerintük mennyiben részesülnek: <i>nyelvi, zenei, matematikai–logikai, téri, testi–kinesztéziás, zöld (öko), interperszonális (más személyekkel való kapcsolat), önismeret</i>. Az elkészült körábrák legyenek minél plasztikusabbak, kifejezőbbek. FIGYELEM! Az egyes intelligenciaterületeket ne magyarázzuk túl a diákoknak: a feladat érdekességét adja az is, hogy ki hogyan értelmezi azokat. Azaz például a „nyelvi” alatt idegennyelv-tanulási készséget vagy verbális kifejezőkészséget ért-e. A feladat elnagyolt feladatmeghatározással is működik, hiszen mindenki szeret önmagáról elgondolkodni, hátha még le is rajzolhatja gondolkodása eredményét... 3. Az elkészült képességdiagramokat ragasszuk ki blue tackkel a falra, és nézegessük meg közösen azokat az alábbi kérdések mentén: <ul style="list-style-type: none"> • Ki hogyan értelmezte a feladatot? • Látunk-e nagyon kirívó ábrákat? • Van-e olyan ábrázolás, amit nem értünk? (A tulajdonos leplezze le magát, mondja meg, ő hogyan értelmezte a feladatot!) • Látunk-e nagyon hasonló ábrákat? 	

4. Csoportosítsuk közösen a látottakat bármilyen szempontból (hasonló tulajdonságok, ellentétes tulajdonságok, hasonló rajzstílus stb.) úgy, hogy nagyjából azonos számú ábra képezzen egy-egy csoportot. A csoportok 3-4 ábrából álljanak. Az ábrák tulajdonosai szedjék le a falról a rajzokat, majd alkossák meg ténylegesen a csoportot. Az egymáshoz válogatott ábrák tulajdonosai a továbbiakban együtt fognak dolgozni.
5. Az elrendeződött csoportok feladata, hogy írjanak a csoporttagoknak megfelelő álláshirdetéseket az 1. gyűjteményben szereplő álláshirdetések mintájára. Annyi hirdetést írjanak, hogy az elkészültek között legyen mindenki számára legalább egy, amit szívesen betöltene. Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy a magukra szabott állások kiírásakor vegyék figyelembe az imént készített diagramjaikat is.
6. A hirdetések elkészültével rendeződjünk ismét egyetlen nagy körbe, majd álljon mindenki fel, és a csoport egy tagja olvassa fel a neki szánt állás hirdetését. A felolvasás olyan lassú legyen, hogy minden elhangzott információ után a diákok mérlegelhessenek, kell-e nekik az adott állás, alkalmasak lehetnének-e egyszer azok betöltésére. Ha valami olyan hangzik el, ami miatt nem, akkor leülnek. A teljes szöveg felolvasása után nézzünk körül, kik azok, akik állva maradtak, azaz úgy gondolják, az adott állás megfelelne nekik.
7. A hirdetéseket addig olvassuk, amíg van rá igény. Valószínűleg nem érdemes az összeset felolvasni, de arra ügyeljünk, hogy ne maradjon olyan diák, aki egyik állást sem választaná.

Változatok:

Ha úgy érezzük, hogy kicsúsznánk az időből, az álláshirdetés-írást kihagyhatjuk: olvassunk fel kész álláshirdetéseket az utolsó lépésekben.

Tudnivaló:

A feladat második fele, az álláskereső esetében jobb, ha aktuális, esetleg az iskolánk profiljának megfelelő álláshirdetéseket is viszünk magunkkal.

Kiemelt készségek, képességek	Önbemutató, kreativitás, írástechnika, önismeret
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Bármely tanulócsoport részére
Munkaforma	Egyéni, nagy csoportos, kiscsoportos
Módszerek	Képességdiagram, hirdetésírás, álláskereső
Eszközök	Színes filcek, ceruzák, blue tack, 1. gyűjtemény, egyéb álláshirdetések

vak. A feloldható ellenérzéseket oldjuk fel, azokat a diákokat, akik esetében pedig tényleges ellenállást érzékelünk, harag nélkül (sőt úgy, hogy elégedettek legyenek azért a mai nappal) engedjük útjukra.

3. Miután mindenkiről kiderült, hogy szeretne-e részt venni a közös munkában, a NEM-mel válaszolóktól köszönjön el a csoport: aki akar, adjon neki valamilyen pozitív visszajelzést (pl. tetszett az ábrád, jó tárgyat raktál ki az óra elején stb.)!
4. Amikor a csoport magára marad, egy üres flipchartra írjunk szerződést:
 - Közösén gyűjtsük össze, hogy az összejöveteleken mit kívánunk szabályozni (késés, hiányzás jelzése, evés, mobiltelefon-használat, vállalt munka elvégzése stb.)!
 - Az összegyűlt ötleteket fogalmazzuk meg szabályként és írjuk fel a flipchartra. Ezekben a lépésekben minden diák vegyen részt; így érez majd a továbbiakban felelősséget a csoportért.
 - Ha elkészültünk, írja alá mindenki a szerződést! A további foglalkozásokon ez mindig legyen kint a terem falán, és ha valamiért változtatni kell a szerződésen, a csoport azt közösen tegye meg, és újabb aláírásával szentesítse.
5. Amikor elkészültünk, lezárjuk a foglalkozást, elköszönünk.

Kiemelt készségek, képességek

Döntés, önismeret, rendszerezőkészség

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Bármely tanulócsoport számára

Munkaforma

Nagy csoportos

Módszerek

Kézfelemelés, döntés, szerződés

Eszközök

Flipchart

IGÉNYEK ÉS VÁLASZLEHETŐSÉGEK

Készítette: Blaskó Ágnes

MODULLEÍRÁS

A modul céljai	A továbbtanulással kapcsolatos kérdések összegyűjtése, illetve az elkövetkező modulok előkészítése.
Időkeret	3 × 90 perc
Ajánlott korosztály	12. évfolyam
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Megalakulás</i> Követő modul: <i>Amit az iskoláról tudni lehet</i>
Modulkapcsolódási pontok	3–5 modul

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Az alábbi három foglalkozás célja alapvetően azoknak a továbbtanulással kapcsolatos kérdéseknek a megfogalmazása, amelyeket aztán a diákok a 3-4. modulban megválaszolnak, az 5. modulban pedig rendszereznek, saját tapasztalataik összegyűjtésével kiegészítenek, hogy prezentálhatóvá tegyék azokat.

A diákok tehát

- a) egyrészt megtanulják megfogalmazni a még esetleg nem is látott kérdéseiket a továbbtanulással kapcsolatban,
 - b) másrészt előkészülnek a begyűjtendő adatok forrásainak felkutatására, a már begyűlt adatok és tapasztalatok rendszerezésére és tálalására.
- a) A továbbtanulással kapcsolatos kérdések megfogalmazását az első órán egy hosszabb, rávezető feladattal, valamint egy, a felnőttektől, illetve diáktársaktól való kérdésgyűjtéssel (otthoni munka az 1. foglalkozás után) igyekszünk segíteni. Az összegyűjtött kérdéseket a 2. órán kérdéslistába foglalják a diákok.
 - b) Mindeközben már folyik a forrásokkal való első ismerkedés: ugyanezen az órán ugyanis a diákok megneveznek néhány helyet, aminek alapján megválaszolhatók a kérdéseik, és rendszerezik az összegyűjtött forrásokat.

A harmadik órán azt gondolják el, hogy hogyan fogják prezentálni a szerzett információkat és tapasztalatokat diáktársaiknak, valamint azt, hogy hogyan lehet saját maguk számára áttekinthetővé tenni a várhatóan irdatlan tömegben begyűlt információt.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Felhasznált objektumok:

<http://nol.hu/framed/384174/>

<http://www.felveteli.hu/szakkepzes/>

<http://epa.oszk.hu/00000/00035/00075/2003-10-vt-Mihaly-Felnottek.html>

MODULVÁZLAT

1. foglalkozás

Ráhangolódás

Tevékenység	Köszöntő. A diákok köszöntésképpen megteremtik egymással a szemkontaktust	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: Ráhangolódás, egymásra figyelés</p> <p>Elrendezés: A diákok körben állnak</p> <p>Lépések: 1. A csoport körben áll, a csoporttagok némán üdvözlik egymást: mindenki igyekszik egyszer mindenkivel felvenni a szemkontaktust.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Odafigyelés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoport részére	
Munkaforma	Csoportos	
Módszerek	Szemkontaktus felvétele	
Eszközök		

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység	Ha újra kezdhetném... Drámajáték	45 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>A diákok drámajáték formájában megnézik, mit tehet most, és mit tehetett volna korábban Benő, másodéves kommunikáció szakos hallgató, aki most jött rá, nem neki való mégsem a kommunikáció szak.</p> <p>Cél: A játék célja, hogy a továbbtanulással kapcsolatban minél több kérdés, probléma felmerüljön a diákokban, egyelőre reflektálatlanul.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos munkára és drámajátékra egyaránt alkalmas terület</p> <p>Lépések: 1. Ismertetjük a diákokkal szituációt: felolvassuk Benő, a másodéves kommunikáció szakos hallgató levelét (1. gyűjtemény)</p>	

2. Elmondjuk a diákoknak, hogy két csoportban fognak dolgozni, két csoportban fogják megoldani Benő problémáját. Az egyik csapat időutazást végez: azon fog dolgozni, hogy mit kellett volna tennie Benőnek az iskolaválasztás előtt; a másik csapat pedig arról mutat be egy jelenetet, hogy mit tehet most Benő.
3. Kialakítjuk a csapatokat, és kiosztjuk a 2. gyűjteményben szereplő feladatot. Az előkészületre a csoportoknak 15 percet adunk, ezt el is mondjuk nekik.
4. A felkészülési idő letelte után a csapatok előadják jeleneteiket. Az első jelenet után körben ülünk, és az alábbi kérdések mentén feldolgozzuk a látottakat:
 - Ki hogyan érezte magát a szerepében? Mindenki mondja el, milyen érzés volt Álláshirdetésnek, Szakiránynak, Tanegységlistának stb. lenni! Ügyeljünk arra, hogy ebben a körben a diákok valóban a szerepből jelezzenek vissza, ne kívülrőlként ítélkezzenek. A visszajelzésben az utolsó Benőt játszó diák legyen.
 - Most azt a kérdést tesszük fel másodikként, hogy ki miben ismert magára a jelenetben. Most lehet „kívülről” értékelni, saját életből vett bizonytalanságokra, felismerésekre utalni. Jó, ha ebben a körben mi is részt veszünk.
5. Lemegy a második jelenet.
6. A beszélgetés menete ugyanazon két kérdés mentén marad, mint az előbb.
7. A feladatot záró körként mindenki felidéz egy szót vagy mozdulatot a jelenetekből.

Tudnivalók:

- A csoportok kialakításakor ügyeljünk arra, hogy mindkét csoport megfelelően heterogén összetételű legyen (pl. ne a halk szavú diákok kerüljenek egy csoportba)!
- Az első csoport kicsit több szereplőt igényel, nem kell, hogy egyenlően osszuk ketté a csapatot.
- A csoportok felkészülésekor hallgassunk bele a munkába, és szükség esetén segítsük az ötletelést!

Kiemelt készségek, képességek	Kreativitás, problémaérzékenység
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz részére
Munkaforma	Nagy csoportos
Módszerek	Szituációs játék
Eszközök	1–2. gyűjtemény

Tevékenység

Kérdésbank: kérdések gyűjtése

20 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

Az előző játékban felmerült kérdéseket is felhasználva bőséges gyűjteményt előállítani azokból a kérdésekből, amelyek reálisan felmerülnek egy továbbtanulni készülő diákban.

Elrendezés:

Egyéni, kiscsoportos és nagy csoportos munkára egyaránt alkalmas elrendezés.

Lépések:

1. Ismertetjük a tevékenység célját. A tevékenység célja, hogy minél több, a továbbtanulással kapcsolatos kérdésünket össze kellene gyűjteni azért, hogy a félév során pontosan tudjuk, hogy mikre akarunk választ kapni.
2. Egyéni feladat. Mindenki egyénileg gondolkozzon el azon, mi az (mik azok) a kérdés (kérdések), amelyek felmerülnek benne a továbbtanulás kapcsán. Kérdés, bizonytalanság, minden lejegyzendő. Hangsúlyozzuk, hogy ez ügyben nincs rossz kérdés, mindent jegyezzünk le, mondjunk ki. Mindenki írjon fel legalább 6-8 kérdést – mindegyiket külön papírra, olvashatóan. Ehhez maximum 5 percet adunk.
3. A diákok 3-4 fős csoportokba szerveződnek. A csoportmunka szabálya: sorban egymás után, minden csoporttag felolvassa a saját kérdéseit. Az elhangzott kérdésekre a csoporttagok semmilyen reakciót nem adhatnak, csak csendben meghallgatják egymást.
4. Minden csoport kijelöl egy időfelelőst. 1 perc alatt minden csoporttagnak önállóan újabb 5 kérdést kell felírnia – megint minden kérdést külön papírra.
5. Újra egyesével felolvassák a kérdéseket, és ez alkalommal együtt csoportosítják azokat: egy kupacba gyűjtik a valamilyen szempontból összetartozónak vélteket. Ezután meghatározzák, mi a közös azokban a kérdésekben, mi volt csoportosításuk szempontja. (Pl. ugyanarra a szakra vonatkozó kérdések, a végzettség felhasználhatóságára vonatkozó kérdések, a felvételi követelményekre vonatkozó kérdések, az alkalmasságra vonatkozó kérdések stb.)
6. Nagy csoportos, közös munka. A tanár vezényletével közösen rendszerezik az összegyűlt kérdéseket. Ennek menete, hogy a tanár a táblára nagy betűkkel felírja azoknak a kérdéscsoportoknak a jellemzőit, amelyeket az egyes diákcsoportok meghatároztak.
7. A diákok saját csoportjuk egy vagy két kérdéskupacát kezükben tartva egyesével a táblához mennek és az egyes kérdéseket felolvassa blue tack segítségével felragasztják a megfelelő cím alá.
8. A tanár eközben ellenőrzi, hogy nem maradt-e ki lényeges kérdéskör a diákok gyűjteményéből, és ha igen, javaslatot tesz annak bevonására.
9. A kérdéseket mindenki rögzíti, a táblára ragasztott cetliket pedig óra végén elrakjuk (a következő órán még szükség lesz rájuk).

	Tudnivalók:	
	<ul style="list-style-type: none"> Az alábbi kérdések várhatók: Mi lehetek akkor, ha XXX szakot végzek? Mi kell ahhoz, hogy a szakmám XXX legyen? Milyen készségek kellenek a XXX szak elvégzéséhez? Milyen tárgyakat tanulnak az XXX szakon? Kiket vesznek fel? Milyen egyéb iskolában tanulhatom ugyanazt? Érdemes-e külföldön tanulnom? Mennyi időt vesz igénybe a képzés? Tudok-e dolgozni tanulás mellett? Stb. Próbáljuk meg a diákokat rávenni, hogy minél mélyebben, minél több aspektusból gondolják végig továbbtanulásukat. 	
Kiemelt készségek, képességek	Önreflexió	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoport részére	
Munkaforma	Egyéni, páros, nagy csoportos	
Módszerek	Egyéni ötletelés, közös megbeszélés	
Eszközök	Papírlapok (az egyik oldaluk lehet használt), blue tack	
Tevékenység	Ötletelés: a kérdésbank bővítésének lehetőségei	15 perc
Szakkörvezetői instrukciók	Hogyan lehetne mások tanácsalanságából még tanulni, további kérdéseket gyűjteni: konkrét pályamódosítót találni, továbbtanulási tanácsadót felhívni, melyek a leggyakoribb kérdések, mit tanácsolnának stb.?	
	Cél:	
	A diákok megtervezik, hogyan tudnak még több, eddig az ő látókörükbe nem kerülő kérdést gyűjteni a továbbtanulással kapcsolatban.	
	Elrendezés:	
	A csoport körben ül	
	Lépések:	
	<ol style="list-style-type: none"> Tisztázzuk, hogy jó volna másokat, idősebbeket vagy szakmájuk révén tapasztaltabbakat is megkérdezni arról, hogy mik az ő tapasztalataik a továbbtanulással kapcsolatban, szerintük mire nem figyeltek eléggé a döntéskor, vagy mire kéne a mai diákoknak figyelniük. Megkérdezzük a diákokat, szerintük kiket volna érdemes megkérdezni, kik azok a személyek, akiknek a tapasztalatai mentén olyan kérdéseket tudunk még megfogalmazni a továbbtanulással kapcsolatban, ami eddig nem jutott eszünkbe. Ha nem indul be az ötletelés, <ul style="list-style-type: none"> meséljük el a többszörös pályamódosító ismerősünk esetét, aki harmadik nekifutásra találta meg azt, amivel igazán szeret foglalkozni; 	

- emlegessük a pályaválasztási tanácsadót, ahol a dolgozók bizonyára sokat tudnak a diákokban szokásosan felmerülő kérdésekről;
 - a FISZ irodát, ahol a felvételizők hasfájásairól tudhatnak;
 - szüleinket, akik biztos maguk is utólag jöttek rá, hogy mire kellett volna odafigyelni, amikor továbbtanulásra került a sor;
 - utaljunk a felvi.hu FAQ rovatában biztosan összegyűlt ezer kérdésre stb.
3. Írjuk fel az ötleteket a táblára, majd mondjuk el a diákoknak, hogy talán hasznos lenne, ha néhányuk utána is járnánk, azaz az itt felmerülő személyek, intézmények stb. közül megkérdeznénk néhányat.
 4. Eldöntjük, hogy kiket kérdezzük meg, és miket kérdezzünk ahhoz, hogy számunkra hasznos kérdést „csikarjunk ki” belőlük. Itt a munka attól függően változik, hogy személyes életéről kérdezzük-e majd az ötletadót (pl. pályaelhagyó ismerős, bármilyen felnőtt) (3. gyűjtemény), vagy szakmai tapasztalatairól (Pályaválasztási Tanácsadó, egy egyetem Karrierirodája, FISZ stb.), vagy jelenlegi, hasonló kérdésekkel küzdő diáktársaktól.
 5. A döntéshez megnézhetjük a 2. kérdőív ajánlatait. Az abban található kérdésgeneráló ismerős felnőtteket céloz; mintájára készíthetünk a szakmai tapasztalatból beszélőknek illetve a diáktársaknak egyet, vagy végiggondolhatjuk, hogy mit kérdeznénk tőlük.

Tudnivalók:

Lehetséges kérdések:

A szakmabelieknek feltehető kérdések:

- Ön a munkája kapcsán bizonyára látja, hogy melyek a diákok jellegzetes, továbbtanulással kapcsolatos kérdései, problémái. Felsorolna néhányat?
- Tudna olyan kérdéseket is sorolni, amelyek nem jutnak eszükbe a diákoknak, hogy megkérdezzék, pedig Ön szerint fontos lenne?

A diáktársaknak feltehető kérdések:

- Ha én mindent tudnék a továbbtanulással kapcsolatban, mit kérdeznél tőlem?
- Meg tudnád mondani, miben vagy a legbizonytalanabb: saját akaratodban, az intézményről szerzett ismereteidben, vagy a szerzett végzettség felhasználási lehetőségeiben? Konkrétan mit nem tudsz ezzel kapcsolatban?

Kiemelt készségek, képességek

Tervezés

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Minden tanulócsoport részére

Munkaforma

Csoportos

Módszerek

Beszélgetés, ötletelés

Eszközök

3. gyűjtemény

3. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM 3

XII. C. 23

3. GYŰJTEMÉNY

Kérlek, gondyoskodj a leírásokhoz tartozó kérdések megválaszolására a pályánál látható módon jelölve egy grafikonon az írtakat!

Moi kérdék, megválaszolj meg nekem az írtakat!
Minden pontnál, ahol korábbi tétel, változat rajzolt, mond el, mi a változás oka!

Változás	
Okai	
Értékelés +/-	
Árnyék tanácsok volt	
Ami tudni kellett volna előre	

2. ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

Moi kérdék meg a változás okait írnod kell, és foglalkozni meg kellés formájában, hogy mi az a kérdés, amit mindig feltehetnél volna előre.

.....

.....

.....

Változás	
Okai	
Értékelés +/-	
Árnyék tanácsok volt	
Ami tudni kellett volna előre	

Moi kérdék meg a változás okait írnod kell, és foglalkozni meg kellés formájában, hogy mi az a kérdés, amit mindig feltehetnél volna előre.

.....

.....

.....

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM 3

Változás	
Okai	
Értékelés +/-	
Árnyék tanácsok volt	
Ami tudni kellett volna előre	

Moi kérdék meg a változás okait írnod kell, és foglalkozni meg kellés formájában, hogy mi az a kérdés, amit mindig feltehetnél volna előre.

.....

.....

.....

Összegzés

Tevékenység

Elköszönés

5 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:
A foglalkozás levezetése

Elrendezés:
A diákok körben állnak.

Lépések:

1. Tisztázzuk, hogy otthon mindenki gyűjti a maga kérdéseit.
2. A csoport körbeáll, majd mindenki egy pillanatra megkeresi mindenkivel a szemkontaktust.

Kiemelt készségek, képességek

Önkontroll

Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Nagy csoportos

Módszerek

Szemkontaktus

Eszközök

2. foglalkozás

Ráhangolódás

Tevékenység **Az otthoni munka tapasztalatainak rövid felidézése** **5 perc**

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

Az órára való ráhangolódás, az érdeklődés felkeltése

Elrendezés:

A diákok körben állnak (esetleg labdát dobálva adják át egymásnak a szót).

Lépések:

1. Megkérjük a diákokat, hogy az otthoni kérdésgyűjtés tapasztalatait összegezzék egy jellemző mondatban, egyes szám első személyben, válaszadójuk nevében. Pl. „Ó, ha tudtam volna, hogy már a magyar cégnél dolgozó titkárnő sincs meg angol nyelvtudás nélkül, mégis inkább dán helyett azt tanulom”.
2. Mindenki elmondja a mondatát, majd kezdődhet az óra.

Kiemelt készségek, képességek

Lényegkiemelés

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Minden tanulócsoporthoz részére

Munkaforma

Nagy csoportos

Módszerek

Hangulatjelentés szóátadással

Eszközök

Esetleg labda

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység **Kérdéslista véglegesítése** **25 perc**

Szakkörvezetői instrukciók

A házi feladatban és az előző órán összegyűjtött kérdésekből ki-ki kiválasztja, hogy pontosan milyen kérdésekre fogja a félév során megtalálni a választ.

Cél:

Annak tisztázása, hogy pontosan ki milyen kérdésre keresi majd a választ a következő modulban, ahol a konkrét információszerezés folyik majd.

Elrendezés:

A csoport körben ül; szék közepén, rajta a múlt órai kérdésekkel teli, illetve üres cetlik és filctoll.

Lépések:

1. Az előző órán táblára ragasztgatott cetliket elővesszük, kirakjuk a kör közepére, a diákok egyesével odamennek hozzájuk, felolvassák őket, majd a táblára ragasztják.
2. Most kirakunk újabb adag üres cetlit középre, és megkérjük a diákokat, hogy a körben sorban haladva, ki-ki olvasson fel egy, az otthoni munka során gyűjtött kérdést. Ha valaki ugyanazt gyűjtötte, vagy úgy érzi, az elhangzott kérdés számára is fontos, vesz egy üres lapot, és felírja rá a kérdést, majd a táblára ragasztja.
3. A kör addig halad így, amíg van még el nem hangzott kérdés. Egy kérdés csak egyszer kerüljön föl a táblára.
4. Most megkérdezzük a diákokat, hogy összességében milyen benyomásokat szereztek az otthoni munka elvégzésekor. Rövid beszélgetést kezdeményezünk, amelyben szó kerül a kérdés-gyűjtés sikerességéről, arról, hogy mennyiben volt más a nézőpontja a megkérdezetteknek, mint a csoportnak az előző órán, arról, hogy a továbbiakban miért lehet érdemes a továbbtanulásunk kapcsán másoktól érdeklődni, az ő tapasztalataikat figyelembe venni.
5. Most mindenki vesz egy üres lapot, és felírja az összes olyan, a táblán szereplő kérdést, amelyre ő maga választ akar kapni az elkövetkezendő időszakban. Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy a kérdés legyen nagyon pontos: „Melyik iskolákban lehet PR végzettséget szerezni? Mi a különbség az egyes PR végzettséget adó papírok között?” Stb.
6. Miután mindenki összeállította a kérdéslistáját, kérjük meg, hogy hozza azt otthon olyan formátumra, hogy mindenki számára olvasható legyen. Majd mondjuk meg, hogy a továbbiakban ez a kérdéslista mindig legyen kéznél, mert ezekre keressük a választ, valamint mondjuk meg azt is, hogy a lista természetesen szabadon bővíthető.

Kiemelt készségek, képességek	Reflexió, empátia
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz
Munkaforma	Közös
Módszerek	Csoportos megbeszélés
Eszközök	Blue tack, a múlt órai cetlik, új cetlik, filctoll

Tevékenység	Az iskolatípusok összegyűjtése	30 perc
Szakkörvezetői instrukciók	A diákok segítséget kapnak abban, hogy el tudjanak igazodni a különböző, érettségi után végezhető tanfolyamok, iskolák között.	
	<p>Cél: A nem diplomát adó érettségi utáni oktatási formák is a látótérbe kerüljenek.</p>	
	<p>Elrendezés: Kiscsoportos foglalkozáshoz és prezentációhoz elegendő tér</p>	
	<p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Összegezzük az eddig történeteket: elkészítettük a kérdésgyűjteményünket, és már abból is talán láthatóvá vált, de a múlt órai játékban szereplő Benő esetéből biztosan, hogy az érettségi után, ha az ember továbbtanul, akkor sem kizárólag főiskolára, egyetemre lehet gondolnia. Még akkor sem, ha arra is gondol. Egyrészt azért, mert lehet, hogy nem veszik fel, másrészt azért, mert valószínűleg szüksége lesz a majdani munkában való megfeleléshez olyan képességekre, végzettségekre, amelyeket nem a felsőoktatási intézményekben lehet megszerezni. Az elkövetkezendő 30 percben az ilyen továbbtanulási lehetőségekkel foglalkozunk azért, hogy a diákok a továbbtanulásuk megtervezésekor azokkal is számoljanak. 2. A diákokat osszuk három csoportba. Minden csoport önállóan megismerkedik egy-egy képzési formával (4. gyűjtemény), megérti annak leírását, majd röviden prezentálja a többieknek. A megértésre és a prezentáció előkészítésre 10 percet kapnak a csoportok. 	
	<p>Tudnivalók: A 4. gyűjteményben közölt leírások gyorsan elévülhetnek. Ezért, és azért, hogy valóban a csoport érdeklődésének megfelelő órát tudjunk tartani, érdemes frissíteni a kiadott szövegeket. Lehet más fogalmakat is kiadni: OKJ szakképesítés, akkreditáció, szakmalista stb. Ügyeljünk arra, hogy a megadott fogalmak olyanok legyenek, amelyek segítik a továbbtanulási lehetőségek közötti eligazodást, az esetleges csapdák elkerülését.</p>	
	<p>Változatok: Ha túl nehéznek találjuk a szövegeket, akkor a csoportmunka elhagyható, közösen is feldolgozhatjuk a 4. gyűjteményt.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Szövegértés, megnyilvánulási igény	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Kiscsoportos	
Módszerek	Kiscsoportos felkészülés, megbeszélés, prezentáció	
Eszközök	4. gyűjtemény	

2. Emlékeztetjük a diákokat, hogy az előző órán és az otthoni munka során is találtunk már néhány információforrást; gyűjtjük össze azokat közösen! (Ha nem jut a diákok eszébe, emlékeztessük őket a múlt órai játékban szereplő Benő esetére!)
3. Folytassuk a felsorolást kútfőből, az elhangzottakat egy önként jelentkező írja a táblára.
4. Az elhangzottakat rendszerezzük, és jellemezzük röviden, mit sejtünk, melyik forrást mire lehet használni, mondjuk meg, melyiktől mit várhatunk és melyiknek mi az előnye, mi a hátránya.
5. Az összegyűjtött források rendszerét rajzoljuk fel egy flipchartra. Az ábrán látszódjon a hierarchia, és egyezményes színnel jelöljük azt is röviden, hogy mi az adott forrás előnye és hátránya. Felsorolásunk lehet az itt megadottnál részletesebb is (pl. egyetem honlapja: szakleírás, tanegységlista), de megállhat magasabb szinten is (pl. az oktatási intézmény önreprezentációja), csak arra ügyeljünk a rajzoláskor, hogy legyen hely a rendszer bővítésére.
6. A flipchartra vigyázzunk, a következő alkalmakkor rakjuk el azokat.

A lehetséges információforrások:

1. az oktatási intézmények önreprezentációja
 - a) honlapok
 - b) kiadott szórólapok
 - c) Felvételi Tájékoztató
2. informális források
 - a) ismerős magánszemélyek tapasztalatai
 - b) nem ismert, de valamilyen fórumon elérhető magánszemélyek tapasztalatai
3. beiskolázással foglalkozó intézmények
 - a) www.felvi.hu, www.mot.hu, www.sulinet.hu stb.
 - b) Felsőfokú Továbbtanulási Tanácsadók (vö. pl. http://www.fszek.hu/konyvtaraink/kozponti_konyvtar/tovabbtanulasi_tanacsado/)
 - c) Minisztériumok: Oktatási és Kulturális Minisztérium; Szociális és Munkaügyi Minisztérium
4. országos statisztikák, felmérések, törvények
 - a) Magyar Akkreditációs Bizottság (az akkreditációról, ténylegesen létező szakokról http://www.mab.hu/a_listak.html; felsőfokú szakképzésekről http://www.mab.hu/a_listak.html)

Kiemelt készségek, képességek	Absztraháló készség, kreativitás
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz számára
Munkaforma	Közös munka
Módszerek	Ötletelés, megbeszélés, rajzolás
Eszközök	Flipchart, rögzítéséhez eszköz, filctoll

Összegzés

Tevékenység	Mi történt ma? A foglalkozás zárása	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>A diákok a foglalkozás eseményeinek felidézésével megköszönik egymásnak a közös munkát.</p> <p>Cél: A foglalkozás lezárása</p> <p>Elrendezés: A diákok egy nagy körben állnak</p> <p>Lépések: 1. A csoport körben áll (lehetőleg véletlenszerű, nem a megszokott sorrendben) 2. Az első diák a balra mellette állóhoz fordul, és befejezi a mondatot: „Ma arra irányítottad a figyelmem...” VAGY „Ma azon a vicceden nevettem...” VAGY „Ma az volt a jó a veled való munkában, hogy...”. A lényeg, hogy mindenki kapjon a napi munkájáról pozitív visszajelzést, miközben a foglalkozás eseményei is felidéződnek.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Empátia, érzelmi intelligencia	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Bármely tanulócsoport részére	
Munkaforma	Közös	
Módszerek	Visszacsatolás	
Eszközök		

3. foglalkozás**Ráhangelődés**

Tevékenység	Hol az a cipőbolt? A foglalkozás felvezetése	15 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>A diákok rosszul megadott támpontok alapján navigálják egymást lakóhelyükön.</p> <p>Cél: A foglalkozás céljának metaforikus felvezetése: a jó rendszerezési támpont és a rossz rendszerezési támpont bemutatására.</p> <p>Elrendezés: Egyéni írásra alkalmas terület, és hely a teremben való sétálgatáshoz</p>	

Lépések:

1. Megkérjük a diákokat, hogy mindenki gondoljon egy, az iskolától gyalogosan elérhető helyszínre.
2. Vegyen elő papírt és ceruzát, és írja fel (ne rajzolja!), hogy hogyan lehet eljutni az általa kigondolt helyszínre. Segítségül, és fantáziájuk beindításaként olvassuk fel az alábbi példákat: „A tegnap leégett kuka után az első utcánál balra”, „Azon az oldalon haladj, ahol az a bolt van, ahol Kati mindig a csatjait vásárolja”. Stb.
3. Kérjük meg a diákokat, hogy útleírásukban olyan támpontokat adjanak meg vegyesen, amelyeket olykor csak ők maguk ismerhetnek, másikat néhányan a csoportból, esetleg mindenki. Az útleírásra 3-4 percnél ne adjunk többet, rövid ráhangolódás a cél.
4. Miután kitalálta mindenki az útvonalat, a csoport egyik felét kijelöljük *idegennek*, a másikat *ismerősnek*. Megadott jelre a csoporttagok elkezdnek sétálni a teremben, és az idegenek igyekeznek megszólítani valakit, hátha az útbaigazítja őket: „Elnézést, meg tudná mondani, hogy hol van a (és ide egy halandzsa szót mond).....?” Ha *ismerősre* bukkantak, akkor az ismerős válaszol. Elmondja az általa előzőleg rögzített útvonalat, az *idegen* pedig megpróbálja kitalálni, hogy hova is navigálja őt a társa.
5. Egyet-kettőt találgat az *idegen*, majd megy tovább.
6. 3-4 perc leteltével az idegenek és az ismerősök csoportját megcseréljük.
7. Végül leállítjuk a játékot, és még állva megbeszéljük a tapasztalatainkat (pl. volt-e olyan, akinek senki nem találta ki, hogy hova vezet a leírása, volt-e olyan, akinek mindenki, volt-e olyan, akinek némelyek kitalálták, mások nem, mi lehet mindennek az oka).

Változatok:

1. Nagyon kreatív csoport esetén nem szükséges előre rögzíteni a megadandó támpontokat.
2. A játék játszható úgy is, hogy egyesével felolvassuk az útleírásokat, és a csoport közösen találja ki azt, hogy hova is vezet az útvonal

Kiemelt készségek, képességek

Absztrakciós készség, képzelőerő

Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei

Minden tanulócsoporthoz

Munkaforma

Csoportos, páros

Módszerek

Útleírás

Eszközök

Papír, ceruza

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység	Dr. Bubórol – foglalkozás céljának ismertetése	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: Az óra céljának megértése</p> <p>Elrendezés: A csoport körben ül.</p> <p>Lépések: A ráhangolódás után köszöntjük a diákokat, majd emlékeztetjük a csoportot arra, hogy az első modul során nem csak arra szerződünk, hogy saját magunk számára minél több információt szerezzünk (3–4. modul), hanem arra is, hogy a) azt megosszuk az iskola többi tanulóival; b) eredményeinket, válaszainkat úgy gyűjtsük össze a félév során, hogy az az utókor számára is hasznos legyen. Ezért a mai alkalom célja, hogy</p> <p>a) elgondolkodjon a csoport közösen arról, milyen módon osztható meg a szerzett tapasztalat és információ az iskola többi tanulóival (Hangsúlyozzuk, hogy nem csak a konkrét információk továbbadása a cél, hanem – amint azt már eddig is láttuk – az a személyes út, ami alapján a csoport tagjai választottak két iskola, szak stb. között!);</p> <p>b) létrehozzanak egy úgynevezett „adatlapot”, amelyet minden egyes beszerzett, megtudott információhoz külön hozzátűznek majd azért, hogy a megszerzett információt utólag rendszerezni tudják majd úgy, hogy az akár a következő években is használható legyen (5. modul).</p> <p>Tudnivaló: Az előzőleg a falra helyezett, az első modulban készített, a félév tartalomjegyzékét tartalmazó flipchartra utaljunk az óra céljának meghatározásakor. A diákok számára így válik láthatóvá, hogy amíg a 2. modul első két órája a 3. és a 4. modult készítette elő, addig most az 5. modul sikerességéért dolgozunk.</p> <p>Változatok: A magyarázat természetesen folyhat kérdések segítségével is: a diákok a tartalomjegyzéket nézve rávezető kérdések segítségével megpróbálhatják kitalálni a mai foglalkozás célját, azaz azt, hogy milyen feladat lehet még hátra a modulból.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Figyelem	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz	
Munkaforma	Frontális	
Módszerek	Tanári közlés	
Eszközök	Az első modulban készített, a félév tartalomjegyzékét rögzítő flipchart	

Tevékenység	...és a többiek? 1. A prezentáció lehetőségeinek számbavétele	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>A diákok elgondolkodnak azon, hogy milyen módon lehetne egyáltalán közölni az iskolaválasztásról szerzett információkat, gondolatokat, tapasztalatokat az iskola többi diákjával.</p> <p>Cél: Az 5. modul előkészítése gondolatébresztő feladat formájában.</p> <p>Elrendezés: A csoport körben áll.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A csoport körben áll. 2. Elmondjuk a következő játék szabályát: akinél a labda, az folytatja a pillanatokon belül közölt felsorolást („Azt, amit a továbbtanulásról megtudunk, amire az iskolaválasztással kapcsolatban rájöttünk, elmondhatnánk a többieknek az ..., vagy a ..., vagy a ... segítségével.”). Aki nem tudja folytatni, vagy olyat mond, ami már elhangzott, kiesik, azaz leül a székére. Nem megvalósítható ötletet lehet mondani (pl. közzé tesszük a Népszabadságban folytatásokban), de értelmetlent nem. 3. Tehát elkezdjük a mondatot, és mondunk két ötletet mi magunk, majd a „vagy” után továbbdobjuk a labdát az egyik diáknak: „Azt, amit a továbbtanulásról megtudunk, amire az iskolaválasztással kapcsolatban rájöttünk, elmondhatnánk a többieknek az iskolarádió segítségével, vagy egy kiadvány segítségével, vagy...” 4. A játék addig folytatódik, amíg még van ötlet. <p>Tudnivaló:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tanár is vegyen részt a játékban! 2. Az alábbi ötletek várhatók: chatroom nyitása, iskolarádió, az iskola website-ja, játékos foglalkozás, faliújság, osztályfőnöki órák látogatása, iroda nyitása, workshop stb. <p>Változatok: Ugyanezt a mondatot esetleg írásban is be lehet fejezni. Két perc után számoljuk össze, kinek volt a legtöbb ötlete, majd olvassuk föl azokat.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Fantázia	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoport részére	
Munkaforma	Közös	
Módszerek	Ötletelés	
Eszközök	Labda a szóátadáshoz	

Tevékenység	...és a többiek? 2. Szerepjáték	20 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Az előző feladat folytatásaként néhány elhangzott prezentációs módot szerepjáték formájában bemutatnak a diákok.</p> <p>Cél: Az 5. modul előkészítése gondolatébresztő feladat formájában.</p> <p>Elrendezés: A csoport U alakban ül, hogy az aktuálisan szereplő diákok senki- nek ne álljanak háttal.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az 5. gyűjteményben szereplő három szerepkártyát kiosztjuk a csoport négy, önként jelentkező diákja között. 2. A diákok elolvassák a szerepkártyát, majd az azon lévő információ segítségével bemutatkoznak egyes szám első személyben, és egy rögtönzött beszéd formájában elmondják, kik ők, milyen előnyeik és hátrányaik vannak a megszerzett információk közlése szempontjából. Pl. <i>„Az iskola website-ja vagyok. Nagyon jól működöm, kafa kis rajzok is vannak rajtam, simán elbírnék még egy kis ikonkát, amely az »iskola továbbtanulási segítsége« című oldalra vezetne, ahol tárolhatnátok rajtam az információitokat. Jó-jó, tudom, elég macerás vagyok: érteni kell a kezelésemhez, mert ha nem szakember programoz, abból csak galiba származik. Nagy hozzáértést igényelek, de ha értetek hozzám, a legnagyobb megoldás lehetek a problémátokra.”</i> 3. A tanár és a diákok is intézhetnek kérdéseket a bemutatkozóhoz: <i>„Mit gondolsz, hogyan tudnál elég figyelemfelkeltő lenni ahhoz, hogy tényleg észrevegyenek az iskola után bulizni rohanó diákok? Milyen buktatóit látod annak, ha téged választunk? Meg tudsz arról győzni, hogy te vagy az az út, ami a legtöbb diák tájékoztatásához vezet?”</i> Stb. (Ezzel az eszközzel csak akkor éljünk, ha elég oldottan tud játszani a csoport.) 4. Az elhangzott bemutatkozásokhoz vállalkozó kedvű diákok csatlakozhatnak: improvizálhat bárki. 5. A játék végén a csoport megbeszéli, hogy a döntésre még van idő, de mindenki elgondolkodik a látottakon / hallotta-kon. <p>Változatok:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A játék játszható úgy is, hogy a diákok előzőleg (párosával) megírnak egy, a példához hasonló bemutatkozást, majd az elkészült szövegeket felolvassuk, a többiek pedig megpróbálják kitalálni, ki is mutatkozott be. <p>Visszahúzódozó tagokból álló csoport esetén közösen megbeszélheti a tanár vezetésével a csoport, hogyan érvelhetne az egyik, illetve a másik információhordozó.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Fantázia, önbemutató, improvizáció, problémaérzékenység	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz	
Munkaforma	Közös	
Módszerek	Szerepjáték, interjú	
Eszközök	5. gyűjtemény	

5. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

VII. C.25

5. GYŰJTEMÉNY

1. Workshop:
 Olyan rendezvényeket az iskola tanulói a bevonással és aktív részvételrel dolgoznak a kijelölt témán jatkos formában, így mutatják meg, mondhatják el a gyűjtött információkat.

Előnye, hogy

- választani lehet az információt, amit meg kell mutatni;
- interaktív, azaz a csoport és az iskola tagjai között valódi kapcsolat van, tehát fél-nyitvanszerűen lehet az információadás;
- jól bírják az esetlegesen előforduló kérdéseket a csoport tagjai;
- megszerezzük az iskolát;
- összevesszük a munkát.

Hátránya, hogy

- nem szervezést igényel;
- szerepük a rendezvény sikere szempontjából.

2. Előadás:
 Egy kiválasztott területet informatikailag, azaz a számítógéppel és az internet segítségével, az iskolán belül, vagy nagyobb iskolán rendezvényen.

Előnye, hogy

- a kiválasztott területet előre felépített, így előre kiszámítható módon tudja prezentálni;
- az információadás teljes folyamata az előadás készítése a kezében marad;
- kiszámítható;
- lehet nagyon látványos, trükkösen megtervezhető, látványos.

Hátránya, hogy

- az egyéni előadások esetleg nem tér ki;
- egyéb információadásra alkalmas;
- kevésbé enged meg a személyes, párbeszédre alapuló tapasztalásait.

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

2

3. Kiadvány:
 A megosztott információkat informatikailag, hűvösítő átlátszó egy világszerte működő keretben. Ez lehet papíralapú hírlevél, az online iskolai hírlevél egy lapja, poszter stb.

Előnye, hogy

- készül fel a kész munkájának eredményét;
- csak azok az információk szerepelnek rajta, amelyek először többszörösen ellenőrizték;
- a prezentációk egybeesnek a csoport között, nem befolyásolja a külső tényezőket.

Hátránya, hogy

- nem felel meg a többi diák kérdéseire ad választ;
- nem interaktív, nem teszi lehetővé a párbeszédet a csoport és az érdeklődők között;
- nem bírják követően a munkájuk győzelemét, hiszen a csoport tagjai nem jelennek meg, amikor a többi diák olvassa a kiadványt.

Tevékenység

Hógolyó. Összegyűrt újságpapírokkal mint hólabdákkal dobálózunk

5 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A foglalkozás első, a megjelenés módjával foglalkozó részének éles elválasztása a második, a rendszerezés módjával foglalkozó résztől.

Elrendezés:

Középen a dobálózáshoz elég nagy terület.

Lépések:

Kirakunk két-három régi napilapot, mindenki elvesz belőle néhány oldalt, majd hólabdát gyúr belőle. Megadott jelre elkezdődik a hócsata. A dobálózás kb. 60 másodpercig tart. A játékot határozott jellel állítsuk le.

Tudnivaló:

A játék talán ijesztően hangzik, de felnőtt tanulócsoporthoz is nagy sikert szokott aratni. Próbáljuk ki, de ha nagyon idegenkedünk tőle, természetesen helyettesíthetjük bármilyen szokásos játékkal is.

Kiemelt készségek, képességek

Mozgás

Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei

Minden tanulócsoporthoz

Munkaforma

Csoportos

Módszerek

Hógolyózás

Eszközök

Újságpapírok

Tevékenység	Adat az adatról: beszélgetés az információtárolásról	15 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A diákok rávezetése arra, hogy miért szükséges jól tárolni a következő órákban a továbbtanulással kapcsolatosan összegyűjtött információkat.</p> <p>Elrendezés: A csoport körben ül.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Beszélgetést indítványozunk arról (az alábbi kérdések mentén), hogy mit gondol a csoport, mi a feltétele annak, hogy mások dolgai között megtaláljuk, amit keresünk. A beszélgetés során utaljunk a ráhangoló játék tanulságaira is:<ol style="list-style-type: none">a) Mondjunk olyan helyzeteket, amikor képtelenségnek tűnt megtalálni valamit (interneten, mások íróasztalán, könyvtárban, egy másik ember cucai között stb.)!b) Mi volt az oka annak, hogy nem találtuk, amit kerestünk?c) Van-e valamilyen tippünk, hogy mi segíthetett volna a keresésben? Stb.2. A most elhangzottak és az előző órák tapasztalatai alapján gondoljuk végig, hogyan lehetne a csoport által szerzett információt és tapasztalatot mások számára is visszakereshető formára hozni:<ol style="list-style-type: none">a) Hogyan tárolod a dolgaidat? A kapott fénymásolatok, lapok, dolgozatok hogyan maradnak meg év végéig, egy-egy tárgy esetében érettségig?b) Hogyan rendezed a számítógépben a dokumen-tumaidat, zenéidet, képeidet? Más is kiismerné magát köztük? Ha nem vagy otthon, és megkéred a tesódat, hogy küldjön át neked egy anyagot, meg tudja tenni, eligazodik a rendszeredben?c) Hogyan oldják ezt meg a nagy információ-tároló-rendszerek?d) Mutassuk meg a diákoknak a 6. gyűjteményben szereplő könyvtári katalógus-cédulát, nézzük meg közösen, hogy milyen adatok szerepelnek rajta. Mi az, amit értünk belőle, mi az, amit nem?e) Beszéljük meg – amennyiben tudjuk, vagy van olyan csoporttag, aki tudja –, hogyan oldja meg ugyanezt a feladatot egy internetes kereső-program stb.3. Mondjuk el a diákoknak, hogy a következő órákban gyűjtött információkat, kérdéseinkre adott válaszokat és saját tapasztalatainkat el kellene tárolni úgy, hogy az visszakereshető legyen. Ehhez szükséges a metaadatok (az adatokról szóló adatok) rögzítése. Az óra hátralevő részében egy ilyen adatlappal ismerkedünk meg, és megbeszéljük, hogyan érdemes azt nekünk a munkánk sikerességéhez használni. (Pl. egy-egy kérdésre adott válasz hány adatlap kitöltését igényli.)	
Kiemelt készségek, képességek	Gondolkodás, asszociáció, reflexió	

Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz részére
Munkaforma	Nagy csoportos
Módszerek	Beszélgetés
Eszközök	6. gyűjtemény

6. GYŰJTEMÉNY



Tevékenység Az információtároláshoz szükséges adatlapok közös kialakítása **20 perc**

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

Döntés a következő órákon szerzett információk tárolási módjáról.

Elrendezés:

A csoport körbe ül.

Lépések:

- Megnézzük a 7. gyűjteményben szereplő adatlapot, és az alábbi alfeladatok mentén értelmezzük:
 - Az egyes rubrikák az információkról szólnak.
 - Gondoljon mindenki egy információra, amit a továbbtanulással kapcsolatban szerzett mostanában (lehet ez tanári közlésből, barátoktól, olvasott stb.)!
 - Próbálja meg kitölteni erre az információra vonatkozóan az adatlapot!
 - Gyűjtse össze a kitöltéskor adódott problémákat, kérdéseket, és azt, hogy mit hiányolt esetleg az adatlapról!
 - A diákok párosával beszéljék meg a tapasztalataikat!

- f) A megbeszélés során térjenek ki arra, hogy a konkrét „próbakérdésük” hány adatlap kitöltését igényelte. (Ez azért fontos, mert be kellene látni, hogy információforrástól függetlenül egy-egy kérdés más választ is kaphat, tehát egy kérdés annyi adatlapon szerepel, ahány forrásból tájékozódunk a megválaszoláskor.)
2. Közös megbeszéljük a tapasztalatokat, és azt, hogy egyet-értünk-e azzal, hogy tényleg pontosan az itt megjelölt információkat látjuk-e szükségesnek tárolni. Összegyűjtjük az alternatív ötleteket, módosítási javaslatokat. (Pl. *Az egyetemeket szak és szakirány szerint is tároljuk. Legyen eggyel magasabb szintű adat is: diplomát adó intézmény vagy államilag elismert felsőfokú szakképzést adó. Ne csak az információforrás hitelességét pontozzuk, a kulcsszavak között foglalkozzunk az elhelyezkedési eséllyel is.* Stb.)
 3. Kialakítjuk a saját adatlapunkat, azaz döntést hozunk arról, hogy
 - a) mely információkat akarjuk feltüntetni;
 - b) mi, milyen megfogalmazásban álljon pontosan az adatlapon;
 - c) milyen formájú legyen a adatlap (méret, információk áttekinthető elrendezése, fejléc, mérete (itt tartsuk szem előtt, hogy hogyan egyszerű tárolni az összegyűlt lapokat), anyaga (esetleg a tartósság kedvéért kemény papír?) stb.
 Az adatlap kialakításkor hangsúlyozzuk, hogy a tárolt információknak másoknak is hasznosnak kell lennie. Az objektív tényeken túl érdemes a kutató személyes belátásait is rögzíteni.
 4. Majd krumpliföld (ld. Lexikon: Krumpliföld) segítségével összegyűjtjük, hogy milyen tennivalók szükségesek ahhoz, hogy a következő alkalomra mindenkinek a kezében legyen legalább 5 db kitöltendő adatlap (begépelés, formázás, nyomtatás, sokszorosítás, egy felelős, aki a további órákon szól, hogy egyeztessen a csoport az adott információforrás elnevezését stb.). A feladatok elosztása, flipchartra és 7. gyűjteményben való rögzítése.

Kiemelt készségek, képességek	Reflexió, szervezés, döntés
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Minden tanulócsoporthoz
Munkaforma	Egyéni, páros, nagy csoportos
Módszerek	Megbeszélés
Eszközök	Flipchart, 7. gyűjtemény

AMIT AZ ISKOLÁKRÓL TUDNI LEHET

Készítette: Tarnay Annamária

MODULLEÍRÁS

A modul céljai	Megismertetni a diákokkal a továbbtanulási lehetőségeket, valamint az iskolaválasztás szempontjait. A diákok átfogó képet kapnak a témáról, a gyakorlati problémákról, s képesek másoknak is tájékoztatást adni.
Időkeret	4 × 90 perc
Ajánlott korosztály	12. évfolyam
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Igények és válaszlehetőségek</i> Követő modul: <i>Amit az érettségiről tudni lehet</i>
Modulkapcsolódási pontok	
A képességfejlesztés fókuszja	Információkeresés és -rendszerezés, kooperáció a csoport tagjaival, illetve a külsős forrásokkal

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A modul célja

A 3. modulban összegyűjtjük

- a továbbtanulással kapcsolatos információforrásokat,
- ezeket rendszerezzük (típusai szerint),
- megnézzük a felvételi menetrendet (fontos határidők, mérföldkövek),
- megismerkedünk a hozott pontok számításának módjával,
- a jelentkezési lapok kitöltésével,
- körbejárjuk a szakokat, diplomatípusokat.

Használt fogalmak:

- Információforrás vagy csak forrás
- Kapcsolati háló/networking
- Kapcsolati háló szereplője
- (Internetes) Közösségi portál
- Adatlap
- Formális források
- Informális források
- Pókháló-ábra

TÁMOGATÓ RENDSZER

Felhasznált objektumok

http://www.felvi.hu/fir/szakleirasok.ofi?mfa_id=1,
<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=266>

MODULVÁZLAT

1. foglalkozás

Ráhangelődés

Tevékenység	Az adatlapok tartalmának gyakorlása, vállalt feladatok megbeszélése 10 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: Az előző foglalkozásokon megszerzett ismeretek felelevenítése, és rendszerezése. Az adatlap gyakorlati alkalmazásának bevezetése.</p> <p>Elrendezés: Frontális, páros munka</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A diákok néhány perc gondolkodási idő után, párokban dolgozva, pókháló-ábra módszerrel gyűjtsék össze, milyen típusú információforrásokkal találkoztak az eddigi foglalkozások során. 2. A gyűjtés kapcsán ismételtessük át velük az adatlapokon szereplő forrásokat és az esetlegesen használt rövidítéseket. Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy a formális és az informális forrásokat egyaránt vegyék figyelembe. Kérdezzünk rá, a hét kutatómunkája során találkoztak-e újabb információforrással. 3. Töltsünk ki egy Adatlap mintát közösen, hogy a diákok lássák, milyen konkrét dolgokat kell, hogy tartalmazzon egy-egy rovat. 4. Vegyük elő az előző óra végén elkészített „ki, mit, mikorra” táblázatunkat, és beszéljük meg, ki hogyan áll az éppen aktuális feladatok elvégzésével. 5. Az Adatlapok kitöltésére a foglalkozások keretében csak kis mértékben lesz lehetőség, ezért osszuk fel a diákok között, ki melyik forrásról/kérdésről készít adatlapot! 6. Jelöljünk ki az önként jelentkezők közül egy tanulót, aki a Adatlapok gyűjtésének lesz a felelőse. Tudatosítsuk a diákokban, hogy ezek a lapok képezik az alapját annak az adatbázisnak, amely alapján az érdeklődő diákoknak tájékoztatást kell majd adnunk a továbbiakban.
Kiemelt készségek, képességek	Információ-rendszerezés, -gyűjtés
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	
Munkaforma	Frontális, páros
Módszerek	
Eszközök	Adatlap, toll

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység	Információforrások összegyűjtése	20 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok felismerjék, hogy egy-egy típuskérdésre honnan szerezhetnek be használható információt. A gyakorlatban is alkalmazzák az eddig megtanult ismereteiket az információk gyűjtéséről és rendszerezéséről.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A foglalkozás előtt fénymásoljuk le az 1. gyűjtemény kérdéseit, és készítsünk belőlük kérdéskártyákat. Használhatjuk az előző órák során már összegyűjtött konkrét kérdéseket is. 2. Alkossunk 3 csoportot! Osszuk szét a gyűjtemény 12 kérdését, négyet-négyet egy csoportnak. Minden csoport feladata, hogy a kérdések mentén információforrásokat válasszanak, s azokat egy A/4-es lapra írják fel. Ne feledkezzenek meg az adatlapon már esetlegesen használt rövidítések feltüntetéséről se. Ha új információforrást találnak, tegyenek javaslatot egy újabb adatlap rögzítésére. 3. Miután kész vannak a feladat első részével, blue tackkel ragasszák fel a kérdéseket és az információforrásokat is a táblára két oszlopba rendszerezve: kérdés / hol található rá választ! 4. A felragasztott kártyákat a kapcsolódási lehetőségek mentén vonallal jelöljék. Amennyiben egy információforráshoz több kérdés is társul, a diákok feladata, hogy az új kérdést összekössék a táblán már szereplő információforrással. Pl. Hol tanulhatok külföldön? Információforrás lehet a volt nyelvtanár, a Magyar Ösztöndíjbizottság honlapja, a felveteli.hu stb. 5. Ha végeztek a rendszerezéssel, hívjunk ki egy diákot, aki összefoglalja a táblán látható ábrát. <p>Beszélgük át közösen az összes felmerülő információforrást.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Információgyűjtés, -rendszerezés, kooperáció, kérdésfeltevés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Nagy csoport	
Módszerek	Önálló feladatmegoldás szakkörvezetői segítséggel	
Eszközök	Blue tack, tábla, A/4-es lapok, 1. gyűjtemény	

1. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM 1

XII.C.31

1. GYŰJTEMÉNY

Jó vagyok matematikából és történelemből. Hol tanulhatok tovább ezzel a tudással?

Külföldön szeretnék tanulni. Milyen ösztöndíj-lehetőségek vannak?

Az előrejelések szerint 5 év múlva melyik diplomával lehet majd a legkényelmesebben elhelyezkedni?

Sokat szeretnék keresni. Mit tanuljak hozzá?

Még nem tudom, milyen diplomát szeretnék, de nem akarok a tanulásban évet kihagyni. Mit tegyek?

2 ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

Mivel kevesebb időt szeretnék tanulásra fordítani. Szeretnék dolgozni. Melyik felsőfokú képzést válasszam?

Mikor küldenek értesítést a felvételi (gyakorlati, illetve alkalmazási) vizsgákról?

Jó vagyok matematikából és történelemből. Hol tanulhatok tovább ezzel a tudással?

Lehet két választott tárgyam az érettség vizsgán? Ilyenkor hogyan számolják a hozott pontokat? Mindkét tárgy számít, vagy csak az egyik?

Ha valaki külföldön, EU-tagállamban szeretne továbbtanulni, hogyan lehet ezt meg? Kell külön felvételizni, vagy ekkor is elég a Magyarországon letett érettség?

3 ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

Egy nagy cégnél akarok elhelyezkedni, és annak szervezni mindenféle érdekeset: belső tréningeket, sajtótájékoztatót, más cégekkel építési kapcsolatait. Milyen lehetőségeim vannak? Milyen diploma kell ehhez?

Még nem tudtam eldönteni, mit válasszak, több dolog érdekel. Hány szakra lehet jelentkezni?

Melyik iskolában lehet PR végzettséget szerezni? Mi a különbség az egyes PR végzettséget adó papírok között?

Tevékenység

A kérdőívek feldolgozása az információforrások szerint 25 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A diákok konkrét kérdésekkel foglalkoznak, megpróbálják a lehető legpontosabban körülírni a válaszadás lehetőségeit. A diákok általános információkat rendszereznek, és a keresés folyamatát sajátítják el. Feladatuk ezeknek az ismereteknek a továbbadása lesz a többi évfolyam számára, hiszen minden diák személyes kérdésére lehetetlen megtalálni a választ.

Elrendezés:

Páros munka

Lépések:

1. A foglalkozás előtt fénymásoljuk a 2. gyűjtemény mátrixát, és osszuk ki a diákoknak! Mielőtt a feladatot elkezdenék, beszéljük át a mátrix csoportosítási szempontjait (függőlegesen: kérdés szempontok, vízszintesen: információforrások).
2. Alkossunk párokat, és osszuk szét egyenlően a 2. modul során előzetesen felvett, illetve a diákok által már megfogalmazott kérdéseket. Minden munkapár feladata, hogy a kérdéseket a mátrix szempontjai alapján szortírozza. A kérdések szempontjait és az arra lehetséges válaszforrásokat „x”-szel jelölik a lapon. Az „Egyéb” kategóriánál írják fel, mire vonatkozott a kérdés.
3. Amíg a párok dolgoznak, rajzoljuk fel a táblára a kiosztott mátrixot.
4. Ha minden diákpár elkészült, ellenőrizzük közösen a jelölések helyességét. A diákok eredményei alapján töltsük ki a táblára felrajzolt mátrixot is. Beszéljük meg az eredményeket.

Kiemelt készségek, képességek

Információ-rendszerezés

4. A diákok az információszerezés összes fázisát rögzítsék kapcsolati háló formájában (pl. Anyám → fodrászának → volt férje; Biológia tanárnő ? második gyermeke stb).
5. A kapcsolati hálót egy nagy csomagolópapírra rajzolják rá, feltüntetve azon a csoport összes valós kapcsolati lehetőségét, és a kapcsolatfelvétel módját (pl. személyes beszélgetés, telefon, email, MSN stb.)
6. Miután elkészültek a kapcsolati háló rajzával, ismertessék az eredményt!
7. A másik csoport feladata, hogy összegyűjtsék, milyen valós informális információforrásokat tudnának segítségül hívni kizárólag az internetes közösségi portálokon keresztül (pl. iwiw, myspace, linkedin.com, milgram.hu, felvi.hu fórum és egyéb fórumok (pl. index, origo stb.)), és milyen módon tudnának kapcsolatba lépni a kapcsolati háló adott szereplőjével.
8. A diákok az információszerezés összes fázisát rögzítsék kapcsolati háló formájában. (pl. iwiw.hu → Keresés → Összetett keresés → Felsőfokú iskola...)
9. Az elérési útvonalakat, fázisokat egy nagy csomagolópapírra rajzolják rá, feltüntetve azon a kapcsolatfelvétel módját (pl. fórumhozzászólás, telefon, email, MSN...)
10. Miután elkészültek a kapcsolati háló rajzával, ismertessék az eredményt.

Kiemelt készségek, képességek

Információ-feltárás, -rögzítés

Célcsoport /**A differenciálás lehetőségei****Munkaforma**

Csoportos

Módszerek

Ötletelés, vázlat-, ábrakészítés

Eszközök

Csomagolópapír

Összegzés**Tevékenység**

Az információforrások összegzése

15 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A diákok összegzik az eddigi ismereteiket, és megismerkednek az otthoni feladattal.

Elrendezés:

Frontális

Lépések:

1. Kezdeményezzünk beszélgetést az órán elhangzott információkról.

2. Összegezzük közösen a eddig megszerzett ismereteket, és készüljünk fel az otthoni feladat megoldására. Írásban rögzítjük, ki milyen feladatot vállal, a korábbi modulokban elkészített táblázat segítségével.
3. Az otthoni feladatot három külön csoportban oldják majd meg a diákok. Mindhárom csoport feladata az információgyűjtés lesz, de más-más paraméterekkel. Két csoport számára válasszuk ki a mindenkit leginkább foglalkoztató általános kérdést. Felhasználhatjuk a korábban megszavazott kérdést is, de szerencsésebb, ha inkább újat választunk, így sokkal szerteágazóbb lesz a gyűjtés.
4. Az első csoport diákjainak a feladata, hogy a 2. gyűjteményben szereplő személyes kapcsolati háló mentén gyűjtsön választ a kiválasztott kérdésre.
5. A második csoport diákjainak a feladata, hogy a 2. gyűjteményben szereplő internetes közösségi háló mentén gyűjtsön választ a feladat elején kiválasztott kérdésre. Feltehetik a kérdést bármilyen fórumra, chat portálra stb.
6. A harmadik csoport diákjai nem a kérdéssel foglalkoznak, de szintén információgyűjtés a feladatuk (kb. 2-3 fő). Készüljenek fel egy prezentációra a www.felvi.hu weboldalból az alábbi szempontok alapján:
 - Milyen információkat tartalmaz?
 - Milyen elrendezésben (menüpontok, almenüpontok...)?
 - Milyen típusú kérdésekre ad leginkább választ?

Kiemelt készségek, képességek

Információ-rendszerelés, tervekészítés

Célcsoport /

A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Frontális, egész csoport

Módszerek

Önálló feladatmegoldás

Eszközök

Tábla, toll

2. foglalkozás

Ráhangolódás

Tevékenység

Az otthoni feladatok megoldásainak megbeszélése

10 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A diákok az otthoni feladat ellenőrzése közben a gyakorlatban is megtapasztalják, milyen eredményhez vezetett a két különböző forrás használata.

Elrendezés:

A diákok kiscsoportokban ülnek, majd egyenként a táblánál ismertetik az eredményeket.

Lépések:

1. A otthoni feladatban megadott kérdést jól láthatóan írjuk fel vagy ragasszuk ki a táblára.
2. A kérdés alá rajzoljunk fel a táblára egy két körből álló Venn-diagramot is. A diagram két fülét nevezzük el a otthoni feladatban megadott szempontok alapján személyes kapcsolati hálónak, valamint internetes kapcsolati hálónak.
3. A diákok feladata, hogy az otthoni feladat ismertetése közben a megszerzett információkat vázlatosan jelöljék a Venn-diagram megfelelő halmazában.
4. Beszéljük meg közösen az eredményt: honnan kaptuk kérdéseinkre a leginkább hasznosítható választ.
5. Térjünk vissza ismét az adatlapokra, volt-e olyan új információ, melyet érdemes lehet rögzíteni. Ha igen, jelöljük ki egy önként jelentkezőt az újabb Adatlap kitöltésére.

Kiemelt készségek, képességek

Információ-rendszerzés, szabályfelismerés

Célcsoport /

A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Kiscsoportos

Módszerek

Prezentáció

Eszközök

Tábla, toll

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

Prezentáció a felvi.hu-ból

20 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A foglalkozás célja nem az, hogy a diákok részletesen megismerjék a felvi.hu honlap tartalmát, hanem hogy átfogó képük legyen arról, milyen információknak nézhetnek utána. Erre a szempontra különösen figyeljünk oda, mialatt a prezentációt tartó csoport felkészül. Hívjuk fel a tanulók figyelmét, hogy ne vesszenek el a részletekben.

Elrendezés:

Kiscsoportos

Lépések:

1. A feladatot továbbra is hármas csoportbontásban végezzük.
2. Az a csoport, amelyik otthoni feladata a felvi.hu-ról való információk begyűjtése volt, 10 percet kap, hogy vázlatlaltal felkészüljön egy prezentációra a táblánál. A prezentáció térjen ki az alábbi szempontokra:
 - a felvi.hu szerkezete, kinézete (pl. felső menüsor: szakokkal, iskolákkal kapcsolatosan, bal oldali menüsor a felvételi eljárással kapcsolatosan),
 - tartalma (szakkeresők, egyetemek, főiskolák, szakleírások, felvételi rangsorok, statisztikák, felvételi tájékoztató).

3. Ezalatt a másik két csoport gyűjtsön össze kérdéseket a témával kapcsolatban, az alábbi bontásban:
 - Hol, hogyan találom meg?
 - Mit találok meg?
4. A prezentáció közben segítsünk a diákoknak, ha elakadnának.
5. A felkészülési idő után a csoport tartsa meg a prezentációt a táblánál. A többi diák tegye fel az összegyűjtött kérdéseket.

Kiemelt készségek, képességek

Információ-rendszerezés, figyelem, kooperáció

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Munkaforma

Kiscsoportos

Módszerek

Prezentáció

Eszközök

Tábla

Tevékenység

Felvételi menetrend

30 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok választ kapjanak a felvételi eljárás gyakorlati oldalával kapcsolatos kérdéseikre. Megismerkednek a legfontosabb határidőkkel és tudnivalókkal.

Elrendezés:

Körben

Lépések:

1. A feladat megkezdése előtt fénymásoljuk le és vágjuk szét a 3. gyűjteményben szereplő kártyákat. Fontos, hogy a dátumok változása esetén aktualizáljuk a feladatot!
2. A diákok feladata, hogy helyes sorrendbe tegyék a kártyákon szereplő eseményeket és időpontokat. A csoport létszámától függően a feladatot végezhetjük közösen, vagy kettes csoportbontásban is.
3. Amikor a diákok elkészültek, ellenőrizzük közösen a feladatot. A lépéseket és a hozzájuk rendelt időpont kártyákat blue tack-vel rögzítsük a táblán.
4. Miután kiragasztottuk a helyes sorrendet, kezdeményezzünk beszélgetést a listában szereplő fogalmak tisztázására. Feltétlenül beszéljünk az alábbiakról:
 - Milyen felvételi kiadványok léteznek?
 - Mi a különbség az „A” és „B” jelentkezési lap között?
 - Mit tartalmaz a felvételi tájékoztató kiegészítése?
 - Mi az a regisztrációs levél?
 - Mit jelent a dokumentumok pótlása?
 - Mit jelent a jelentkezési sorrend?

Kiemelt készségek, képességek

Információ-rendszerezés, lényegkiemelés, összehasonlítás

Célcsoport / A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Kiscsoportos

Módszerek

Eszközök

3. gyűjtemény, blue tack

3. GYŰJTEMÉNY

ELETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM	
3. GYŰJTEMÉNY	
október-december	Felvételi kiadványok megjelenése
december 15.	A felvételi eljárás hivatalos kezdete
december 15.	A felvételi tájékoztató c. kiadvány megjelenése
december 15.	A jelentkezési lapok többi fogalmába kerülnek
január közepe-január vége	Megjelennek a felvételi tájékoztató c. kiadvány kiegészítései

ELETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM	
február 15.	Jelentkezési kérelmek benyújtása
április 15.	Regisztrációs levél
május-június	Érettségi vizsgafeladatok
július eleje	Dokumentumok pótlásának határideje
július eleje	Szereplőintézkedések pótlásának határideje

ELETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM	
június 25.	Pontszámítás megállapítása
augusztus	Felvételi döntés hivatalos értesítése
augusztus	Nyári pótfelvételi eljárás

Tevékenység

Pontszámítás I.

20 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok megismerkedjenek a pontszámítás struktúrájával, a számításban alkalmazott fogalmakkal. Nem végeznek még konkrét számításokat, de átlátják, hogyan épül fel a rendszer.

Elrendezés:

Páros munka

Lépések:

1. A feladat elvégzése előtt másoljuk le és osszuk szét a diákoknak a 4. gyűjteményben található táblázatot.
2. Tartsunk rövid tájékoztatót a felvételi pontokról, ne magyarázzuk el részletesen, csak ismertessük velük a kategóriákat, és hogy hány pont adható maximálisan. Különítsük el a hozott, a szerzett és a többletpontok fogalmát.
3. Osszuk ki a feladatlapokat. A diákok párokban dolgozva töltsék ki a táblázatot a megfelelő pontszerző lehetőségek fogalmaival. A táblázat annyi sort tartalmaz, ahány pontszerző lehetőséget be kell írniuk.
4. Ellenőrzésként olvassuk fel a helyes megoldásokat és írjuk fel a táblára.

Összegzés

Tevékenység	A foglalkozás zárása	10 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok összegezzék staféta-módszerrel az órán elhangzott ismereteket. A módszerrel nem csak önmagukra, hanem társaikra is nagy mértékben figyelmet fordítanak. Megismerkednek az otthoni feladattal és a következő foglalkozás témájával.</p> <p>Elrendezés: Egész csoport, körben ülnek.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az óra végén kérjük meg a diákokat, hogy egy nagy körben foglaljanak helyet. Ismertessük velük a feladat lényegét. Staféta-módszerrel megyünk körbe, mindenkinek el kell mondania, számára melyik ismeret volt a leghasznosabb a foglalkozás során. Miután a diák elmondta és megindokolta, megkérdezi egy társát, átadja neki a „válaszadás stafétabotját”. 2. A következő diák átveszi a képzeletbeli stafétát, és elismétli, amit a társától hallott. „Neked Péter, a pontok számítása volt a mai leghasznosabb információ, nekem pedig...”, és hozzáteszi a saját véleményét és indoklását. Ezután adja tovább a stafétát. 3. Fontos, hogy a feladatot a tanár indítsa, az első diáknak is legyen már stafétája, amit átvesz. 4. A játék után ismertessük a diákokkal az otthoni feladatot. A feladatot ötös csoportbontással osszuk ki. A tanulók feladata, hogy a felvételi tájékoztatóban, illetve a felvi.hu honlap szakteresőjében megtalálják, hogy mely oktatási intézményekben van lehetőség az alábbi tárgyak tanulására. Gyűjtsenek össze minél több lehetőséget, és jelöljék az adott intézmény rövidítését. Az alább felsorolt lista a leggyakrabban választott szakok listája, figyeljünk rá, hogy saját diákjaink érdeklődési területe szerint aktualizáljuk a feladatot. <p>A keresendő szakok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • agrármérnök • közgazdász • programtervező informatikus • állatorvos • pszichológus • építészmérnök • gépészmérnök • jogász • fogorvos 	
Kiemelt készségek, képességek	Reflexió, társakra való figyelem, érvelés, összevetés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Egész csoport	
Módszerek	Beszélgetés	
Eszközök		

3. foglalkozás

Ráhangelődés

Tevékenység **Otthoni feladat ellenőrzése térképpel** **20 perc**

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok a gyakorlatban is alkalmazni tudják a felvételi tájékoztatóban használt rövidítéseket, valamint el tudják helyezni a tanintézményeket földrajzi elhelyezkedésük szerint is.

Elrendezés:

Frontális, kiscsoportos, egyéni munka a táblánál

Lépések:

1. Az óra megkezdése előtt tegyünk ki az osztályteremben egy Magyarország térképet.
2. A tanulóknak osszunk ki post-it lapokat, amelyre írják fel azoknak az intézmények a rövidítéseit, amelyeket az otthoni gyűjtőmunka során találtak. Melyek azok az intézmények, amelyekben a megadott céllal lehet tanulni?
3. Haladjunk végig a kiosztott területeken, minden tanuló ragassza ki az általa talált lehetőséget, mondja el hangosan az intézmény teljes nevét, pl. Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar, majd ragassza a térképre Debrecen nevéhez a post-it-en szereplő DE-BTK rövidítést.
4. Ha mindenki felragasztotta a kezében lévő cetlit, csináljunk játékos vetélkedőt.
5. A diákok vegyenek elő egy üres papírlapot. Szedjük le egyenként a térképről a rövidítés-cédulákat, hangosan felolvasva a rövidítéseket. Ha túl sok lehetőséget találtak, csak a legjelentősebbeket vegyük bele a játékba, és a lista max. 10 darabból álljon. Itt is figyeljük a feladat aktualizálására a saját diákjaink igényei alapján.
6. A tanulók feladata, hogy kvízzjátékszerűen az elhangzott rövidítés alapján leírják az intézmény teljes nevét.
7. Ellenőrizzük a feladatot és hirdessük ki a pontverseny eredményét.

Kiemelt készségek, képességek

Emlékezet, rendszerezés, megfigyelés

Célcsoport /

A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Frontális

Módszerek

Vetélkedő

Eszközök

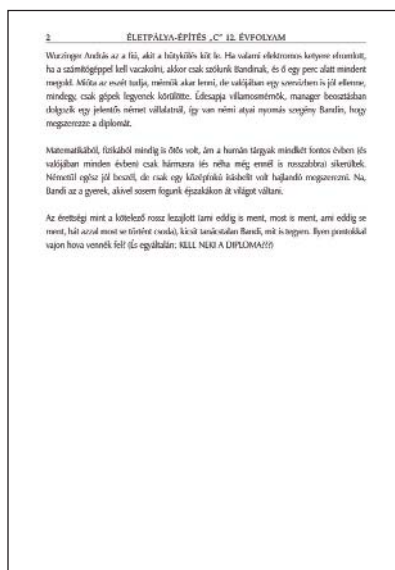
Térkép, post-it cetlik, papír, toll

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység	Vitaforum	20 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok megvitassák a továbbtanulás helyének problematikáját. A feladat tartalmi célja mellett a diákok lehetőséget kapnak, hogy érvelési technikájukat fejlesszék.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osszuk a diákokat két csoportra. Adjunk nekik 5 perc felkészülési időt. 2. A vitaforum tárgya: Továbbtanulás Budapesten vagy vidéken? 3. A diákok folytassanak érvelő vitát a saját témájuk mellett. A feladatot moderátorként vezessük le. Figyeljünk, hogy minden csoport egyenlő részben fejthesse ki érveit. A feladatnak nincs megoldása! 4. Lezárásként gyűjtsük össze, milyen szempontok kerültek elő a választás mérlegelésében. Tudatosítsuk a diákokban az alábbi szempontokat: <ul style="list-style-type: none"> • utazás • családi kötődések / önállóság • kollégiumi élet • ösztöndíjlehetőségek • tandíjkülönbségek • szakok, karok híre • további munkalehetőségek • egyéb kapcsolódó lehetőségek 5. A feladat végén hívjuk fel a diákok figyelmét a felvételi lapon beírandó jelentkezési sorrend fontosságára! Beszéljük át közösen a sorrenddel kapcsolatos tudnivalókat! 	
Kiemelt készségek, képességek	Érvelés, kreativitás, kooperáció	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Kiscsoportos	
Módszerek	Beszélgetés, vita	
Eszközök		

Tevékenység	Jelentkezési lapok kitöltése	30 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok megtanulják kitölteni a jelentkezési lapokat, megértsék a jelentkezési lap sajátosságait, a kitöltés szabályait és rendhagyóságait.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos munka</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A feladat elvégzése előtt fénymásoljuk le a 6. gyűjteményben szereplő szövegeket, jelentkezési lapokat és a kitöltési útmutatókat. (Figyelem! A gyűjteményben szereplő jelentkezési lap és kitöltési útmutató 2007/2008-ban volt használatban. Változás esetén ezeket aktualizálni kell!) 2. Osszuk ki a diákoknak a kitöltési útmutatókat, és beszéljük át együtt a kritikus pontokat. Fontos, hogy az aktuális jogszabályokról tájékozódjunk előtte, és naprakész információkat adjunk a tanulóknak! 3. Osszuk a diákokat három csoportra. Mindhárom csoport különböző szempontok alapján dolgozik a jelentkezési lappal. 4. Az első csoport feladata, hogy a leírásban szereplő nagyon jó képességű diáknak, Gézának, megtalálják a megfelelő intézményt, kiszámolják a pontjait és kitöltsék a jelentkezési lapot. Fontos, hogy a csoport jól szelektáljon a kínálgató lehetőségek közül. Ha a csoportok befejezték a munkát, ismertessék a többiekkel, mi volt a feladatuk, és hogyan oldották meg. 5. A második csoport feladata, hogy a leírásban szereplő nem túl jó képességű diáknak, Andrásnak, megtalálják a megfelelő intézményt és kitöltsék a jelentkezési lapot. Ennek a csoportnak a feladata, hogy megtalálják azt a néhány lehetőséget, amellyel András elhelyezkedhet. 6. A harmadik csoport feladatához a foglalkozás előtt töltsünk ki egy aktuális Jelentkezési lapot hibásan. Kb. 8-10 darab hibát helyezünk el benne. A csoport feladata, hogy a kiosztott, hibásan kitöltött jelentkezési lapon megtalálják és kijavítsák a hibákat. 7. Amikor a csoportok elkészültek a jelentkezési lapok kitöltésével, kérjünk meg egy-egy diákot, hogy ismertesse csoportjának munkáját. Mi volt a feladatuk, milyen iskolákat választottak, mivel indokolják választásukat? 	
Kiemelt készségek, képességek	Információ-feldolgozás, lényegkiemelés, rendszerezés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Kiscsoportos	
Módszerek	Megbeszélés, előadás, önálló munkavégzés	
Eszközök	6. gyűjtemény	

6. GYŰJTEMÉNY



Tevékenység

Fogalommagyarázat, vetélkedő

15 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy rávilágítson a fogalmak közti különbségekre. A diákok tisztában legyenek a továbbtanuláshoz szükséges alapvető fogalmakkal. A feladat a tartalmi vonatkozásokon kívül gyakoroltatja a következtetés, szövegalkotás képességeket is.

Elrendezés:

Kiscsoportos, páros munka

Lépések:

1. A feladat megkezdése előtt fénymásoljuk ki a 7. gyűjtemény feladatait. A feladatok a továbbtanulási témakör legfontosabb fogalmait dolgozzák fel. Diákjaink érdeklődési köre szerint aktualizálhatjuk a feladatot más fogalmakkal is.
2. Osszuk a diákokat 3-4 fős csapatokra és osszuk szét nekik a gyűjtemény feladatait. Ismertessük velük a teendőket. Feladatuk, hogy kiegészítsék a hiányos szövegeket eddigi ismereteik alapján.
3. Ha készen vannak a feladattal, kérjük meg őket, hogy írjanak egy-két mondatos összefoglalót, definíciót.
4. Ha minden csoport készen van, kezdjük el a vetélkedőt. Sorban haladva minden csoport olvasson fel egy-egy definíciót.
5. A hallgató csoportok kézfeltartással jelezhetik, ha válaszolni szeretnének. Hívjuk fel a diákok figyelmét, hogy egy csoport csak egyszer válaszolhat, ha rossz a válasz, abban a körben nincs több lehetősége. Ezért a helyes módszer, hogy a jelentkezés előtt vitassák meg röviden a választ, és ha biztosak benne, jelentkezzenek.
6. Ha két vagy több csapat egyszerre jelentkezik, kérjük a kérdező csapat segítségét, hogy eldönthessük, kié a válaszadás lehetősége. Minden helyes választ jelöljünk a táblán vonallal a csoportok nevével.

Összegzés

Tevékenység	Összefoglaló beszélgetés	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: Összefoglalni a foglalkozások során elhangzott ismereteket, megbeszélni a diákokkal, hogy mennyivel jutottak közelebb a korábbiakban megfogalmazott kérdéseik megválaszolásához.</p> <p>Elrendezés: Csoportos, kör</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kezdeményezzünk összefoglaló beszélgetést az órán elhangzott új ismeretekről. Körben haladva mindenki mondja el, milyen új ismereteket szerzett a foglalkozás során, valamint, hogy ez mennyiben segített neki a kérdései megválaszolásában. Körben haladva mindenki elmondja: „Én ma arra a kérdésemre kaptam választ, hogy ...” 2. Amikor mindenki elmondta a véleményét, emlékeztessük a diákokat az Adatlapok kitöltésére. Egyeztessünk az Adatlapok felelőssével, kérdezzük meg, hogyan áll a gyűjtés. 3. Az óra végén ismertessük a diákokkal az otthoni feladatot: Töltsék ki a jelentkezési lapot a saját továbbtanulási elképzelésük szerint. 	
Kiemelt készségek, képességek	Reflexió, véleménykifejtés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Egész csoport	
Módszerek	Beszélgetés	
Eszközök		

4. foglalkozás

Ráhangelődés

Tevékenység	Otthoni feladat ellenőrzése	10 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok felelevenítsék az előző alkalommal hallottakat: a jelentkezési lap kitöltésével kapcsolatos gyakorlati információkat.</p> <p>Elrendezés: Páros munka</p>	

Lépések:

1. Kérjük meg a diákokat, hogy vegyék elő az otthoni feladatként kitöltött jelentkezési lapokat, és adják oda a társuknak, akivel együtt dolgoznak.
2. Adjunk a tanulóknak 5 percet, hogy tanulmányozzák egymás önéletrajzát, és megjelöljék a hibásnak vélt részeket.
3. Közösen beszéljük meg, ki milyen hibát talált, hívja fel a többiek figyelmét is a hibalehetőségre, és javítsuk ki együtt a jelentkezési lapot.

Kiemelt készségek, képességek

Összevetés, hibafelismerés

Célcsoport /

A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Páros munka

Módszerek

Megbeszélés

Eszközök

Papír, toll

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

Önéletrajzok a felsőoktatási intézményeknek

30 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok megismerjék az intézményeknek címzett felvételi eljáráshoz tartozó önéletrajzok formai és tartalmi követelményeit, felismerjék az esetleges hibákat.

Elrendezés:

Páros vagy kiscsoportos munka

Lépések:

1. A feladat megkezdése előtt másoljuk ki a 8. gyűjteményben található önéletrajzokat, és osszuk szét a diákok között.
2. A diákok feladata, hogy párokban vagy kiscsoportokban elolvassák az önéletrajzokat, és válaszoljanak az alábbi kérdésekre:
 - Hová pályázik a hallgató?
 - Milyen információkat adott meg magáról?
 - Mely információk hiányoznak?
 - Mely információk feleslegesek?
 - Osztályozzák az önéletrajzot 1-5-ig mind a formai, mind a tartalmi követelmények figyelembe vételével!
3. Ha készen vannak a feladattal, beszéljük meg közösen a válaszokat!
4. Készítsünk listát arról, hogy miket kell egy önéletrajznak tartalmaznia, milyen a helyes forma stb.! Feltétlenül beszéljünk az alábbiakról:
 - Az önéletrajz rövid, tömör, informatív, áttekinthető, jól strukturált legyen;

	Lépések:	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kezdeményezzünk összefoglaló beszélgetést az elmúlt órákon elhangzott új ismeretekről. Körben haladva mindenki mondja el, milyen új ismereteket szerzett a foglalkozás során, valamint, hogy ez mennyiben segített neki a kérdései megválaszolásában. 2. Körben haladva mindenki elmondja: „Én eddig arra a kérdésemre kaptam választ, hogy...” 3. Amikor mindenki elmondta a véleményét, emlékeztessük a diákokat az adatlapok kitöltésére. 	
Kiemelt készségek, képességek	Önismeret, társakra való figyelem	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Egész csoport	
Módszerek	Beszélgetés	
Eszközök	Adatlapok	
Összegzés		
Tevékenység	Összefoglaló beszélgetés az adatlapok kitöltéséről	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy egyeztessük a közös munkát, és megbeszéljük a prezentációnkhoz szükséges későbbi lépéseket.</p> <p>Elrendezés: A csoport körben ül.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kérjük meg az Adatlapok felelősét, hogy számoljon be, hogyan áll a gyűjtés. 2. Osszuk ki az újabb üres Adatlapokat, hogy a diákok a frissen szerzett információkat feljegyezhessek. 	
Kiemelt készségek, képességek	Kooperáció, rendszerezés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Egész csoport	
Módszerek	Beszélgetés	
Eszközök		

AMIT AZ ÉRETTSÉGIRŐL TUDNI KELL

Készítette: Tarnay Annamária

MODULLEÍRÁS

A modul céljai	Megismertetni a diákokkal a kétszintű érettségi rendszerét, a vizsgakövetelményeket és elvárásokat. A diákok átfogó képet kapnak a témáról, a gyakorlati problémákról, s képesek másoknak is tájékoztatást adni.
Időkeret	4 × 90 perc
Ajánlott korosztály	12. évfolyam
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Amit az érettségiről tudni lehet</i> Követő modul: <i>Felkészülés a prezentálásra</i>
Modulkapcsolódási pontok	
A képességfejlesztés fókuszja	Információkeresés, -szerzés és -rendszerezés, kooperáció a csoport tagjaival, illetve a külsős forrásokkal.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A 4. modulban négy foglalkozáson keresztül

1. foglalkozunk a kétszintű érettséggel;
2. megtárgyaljuk az érettségi típusait;
3. foglalkozunk a jelentkezési lap kitöltésével és
4. a szerzett pontok pontszámításával;
5. gyakorlatokat végzünk a sikeres írásbeli érettségi letételéhez;
6. gyakorlatokat végzünk a sikeres szóbeli vizsga letételéhez.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Felhasznált objektumok

http://www.felvi.hu/fir/szakleirasok.ofi?mfa_id=1,
<http://www.okm.gov.hu/main.php?folderID=266>

Kalapács János: *Teszttek Nektek*. Háttér Könyvkiadó és Kulturális Szolgáltató Kft., Budapest, 1988.

MODULVÁZLAT

1. foglalkozás

Ráhangelődés

Tevékenység **Bolognai folyamat, kétszintű érettségi, fogalomgyűjtés, 10 perc fogalommagyarázat**

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok megismerkedjenek a kétszintű érettségi legfontosabb fogalmaival, megértsék annak rendszerét, megfogalmazzák a témával kapcsolatos kérdéseiket.

Elrendezés:

Frontális, egész csoport együtt dolgozik.

Lépések:

1. Gyűjtessük össze a diákokkal, hogy melyek azok a fogalmak, amelyekkel már találkoztak, amelyekről már hallottak a kétszintű érettségi kapcsán.
2. Képzeljék el, hogy tájékoztató füzetet kell készíteniük az érettségiről, melynek első lépése, hogy tartalomjegyzéket írjanak, miről is kell majd beszélniük. A tartalomjegyzéket és a feladat során megválaszolt kérdéseket valóban beletehetjük a megjelenésre szánt anyagokba, ezért az óra végén készítünk adatlapokat!
3. A diákok írják a fogalmakat post-it-ekre. Dolgozhatnak párosan vagy egyénileg.
4. A gyűjtés után egyenként hívjuk ki a diákokat, hogy helyezték a táblára a cetliket.
5. Helyezzük a cetliket a tartalomjegyzéknek megfelelő tematikus sorrendbe.
6. Közösén beszéljük át a gyűjtés eredményét és tisztázzuk, melyek azok a fogalmak, amelyek valóban az érettségihez tartoznak, vetítsük előre, miről fognak hallani a foglalkozások során.
7. Ha a diákok gyűjtésében nem szerepel, feltétlenül említsük meg pl. az alábbi fogalmakat:
 - Bolognai folyamat
 - Pontszámítás
 - Az érettségi szintjei
 - Az érettségi típusai
 - Jelentkezés az érettségire

Kiemelt készségek, képességek

Gyűjtés, információ-rendszerezés, kooperáció, kérdésfeltevés

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Páros, kiscsoportos munka

Munkaforma

Frontális, csoportos

Módszerek

Megbeszélés, egyéni feladatmegoldás

Eszközök

Post-it lapok, tábla

Tevékenység	Kérdésbank bővítése az érettségi témakörével kapcsolatban	15 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok kibővítsék az előző foglalkozások során összegyűjtött kérdés-adatbankjukat az érettségi témakörre vonatkozó kérdéseikkel.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos és nagy csoportos munkára egyaránt alkalmas elrendezés</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A bevezető után kérjük meg a tanulókat, hogy fogalmazzák meg konkrét kérdéseiket az érettséggel kapcsolatban. Egyéni feladat. Mindenki egyénileg gondolkozzon el azon, hogy melyek azok a kérdések, amelyek felmerülnek benne az érettségi kapcsán. Kérdést, bizonytalanságot egyaránt leírhatnak. Hangsúlyozzuk, hogy a korábbiakhoz hasonlóan továbbra sincs rossz kérdés, mindent jegyezzünk le. A feladatra adjunk kb. 5 percet. 2. Menjünk körbe, és sorban mindenki mondja el, hogy melyek a megfogalmazott kérdései: „A foglalkozások során arra szeretnék választ kapni, hogy...” 3. Miközben felolvassák kérdéseiket, a cetlit ragasszák a táblára. 4. Ha mindenki elmondta az őt foglalkoztató kérdést, rendszerezük közösen kérdéscsoportokba, és vessük össze az előző feladatban megfogalmazott tartalomjegyzékkel. 5. Osszuk ki az Adatlapokat, amelyre a diákok felírják a kérdéseiket, és a további gyűjtőmunka eredményét rögzítik. 	
Kiemelt készségek, képességek	Gyűjtés, információ-rendszerezés, kooperáció, kérdésfeltevés, társakra való figyelem	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Önálló és csoportos munka	
Módszerek		
Eszközök	Adatlapok, toll, tábla	

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység	Melyik érettségit tegyem?	20 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok megismerjék az érettségi típusait, és meg tudják határozni, hogy egyes helyzetekben melyik vizsgát a legcélszerűbb, vagy melyik vizsgát kell tenniük.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos és páros munka</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A feladat megkezdése előtt fénymásoljuk le és vágjuk szét az 1. gyűjtemény kártyáit. 2. A feladat első felében osszuk a diákokat 3-4 fős csoportokra, majd adjuk oda nekik az érettségi típusok leírásait tartalmazó kártyákat. Feladatuk, hogy a szöveg elolvasása után kiszűrjék a leglényegesebb információkat és azt prezentálják társaiknak. 3. Adjunk a diákoknak kb. 5 percet a felkészülésre, közben írjuk fel a táblára az érettségi vizsga 7 típusát. 4. Az idő letelte után kérjük meg a diákokat, hogy tartsanak rövid prezentációt a náluk lévő vizsgatípusról. 5. A feladat második felében a diákok újabb kártyákat kapnak, helyzetleírásokkal, jellemzőkkel. Osszuk szét az 2. gyűjtemény kártyáit. Figyeljünk rá, hogy minden diáknak jusson kártya. Adjunk a csoportoknak ismét rövid felkészülési időt, hogy eldöntsék, a kártyán szereplő állítás melyik vizsgatípushoz tartozik. 6. A felkészülési idő után a diákok egyenként (a csoport képviselői) ragasszák fel az állításkártyát blue tack-kel a táblára a megfelelő rovathoz. Hangosan olvassák fel az állítást. 7. Figyeljünk a tévesztésekre, és beszéljük meg együtt a helyes megoldást. 	
Kiemelt készségek, képességek	Információ-rendszerezés, lényegkiemelés, megbeszélés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Páros munka	
Módszerek	Prezentáció	
Eszközök	1–2. gyűjtemény, blue tack	

1. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

III. C. 41.

1. GYŰJTEMÉNY

RENDSES ÉRETTSÉGI VIZSGA
Rendes érettségi vizsga a középiskolai tanulmányok követelményeinek teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt vagy megszüntését követően első alkalommal tett érettségi vizsga.

ELŐREHOZOTT ÉRETTSÉGI VIZSGA
Előrehozott érettségi vizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, adott vizsgatantervből, első alkalommal tett érettségi vizsga.

KIEGÉSZÍTŐ ÉRETTSÉGI VIZSGA
Kiegészítő érettségi vizsga a sikeresen befejezett érettségi vizsga után az érettségi bizonyítványban nem szereplő vizsgatantervből tett vizsga.

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

2.

SZINTEMELO ÉRETTSÉGI VIZSGA
Szintemelő érettségi vizsga az adott vizsgatantervből a középszinten sikeresen befejezett érettségi vizsgának az emelt szintű érettségi vizsgán első alkalommal történő megismétlése. Az érettségi bizonyítvány átadásáig ugyanaból a vizsgatantervből a pótló- és a javítóvizsga kivételével szintemelő érettségi vizsga egy alkalommal tehető.

PÓTLÓ ÉRETTSÉGI VIZSGA
Pótló érettségi vizsga a vizsgafeladat fel nem tűzhető okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett rendes, előrehozott, kiegészítő, szintemelő, semelő érettségi vizsga folytatása.

JAVÍTÓ ÉRETTSÉGI VIZSGA
Javító érettségi vizsga a vizsgafeladat feltehető okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett, illetve a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt sikertelen rendes, előrehozott, pótló érettségi vizsga megismétlése.

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

3.

ISMÉTLŐ ÉRETTSÉGI VIZSGA
Ismételő érettségi vizsga az érettségi bizonyítvány kiadása után iskolai felvételi kérelem elbírálásához vagy más okból egyes vizsgatantervből a korábban sikeresen tett érettségi vizsga megismétlése.

KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA
A középszintű érettségi vizsgát a középiskolákban tartják, az írásbeli vizsgán központi feladatsorokat vizsgak, melyeket országos szinten meghatározott szempontok alapján javítanak a középiskolai tanárok. A szóbeli vizsgák kérdésorán a középiskolai tanárok állítják össze, az értékelést ugyancsak országos szinten meghatározott szempontok alapján végzik. A legkisebb tantárgyból írásbeli és szóbeli vizsgát is tartanak.

EMELT SZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA
Az emelt szintű érettségi vizsga külső vizsga. Az írásbeli vizsgákat nem középiskolai tanárok javítják majd, hanem erre külön értékelőket kérnek fel, növelve ezzel az értékelés objektívását. Szóbeli vizsgák esetén is független tanárok értékelik majd teljesítményed. Amennyiben megfelelő vizsgázó létszám jön össze, akkor lesznek utazók a vizsgaközpontba, és nem Nektek kell a tanárokhöz utaznotok.

2. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

III. C. 42.

2. GYŰJTEMÉNY

Lehetőséget kínál, hogy az utolsó évfolyamán korábban érettségizzen a diák.

Sikeresen befejezett érettségi vizsga után az érettségiben nem szereplő vizsgatantervből tehető vizsga.

A tanulói jogviszony alatt első alkalommal tett vizsga.

A 4. év vége után a diák egy évet egy amerikai középiskolában töltött, amint hazajött, szeretne vizsgázni.

Csak egy alkalommal tehető a bizonyítvány kiállításáig.

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

2.

Központi feladatsorokat kell kitölteni.

3. év végén szeretne a diák angol nyelvből leérettségizni.

A májusi érettségi időszakban a diák vakkblyulladással kórházba került.

Minden esetben idegen helyszínen lezajlott vizsga.

A diák matematikából megbukott az érettségi vizsgán.

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

3.

A diák az érettség után megmondta magát a továbbtanulással kapcsolatban, viszont oda írták, hogy is kérem érettségizni.

Az érettségi bizonyítvány kiadása után iskolai felvételi kérelem elbírálásához tehető vizsga.

A feladatsorokat a diákok tanító tanárnak állítják össze.

A szóbeli vizsgát is idegen tanároknál kell letenni.

Tevékenység

Jelentkezési lap kitöltése

20 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok megtanulják pontosan kitölteni az érettségire való jelentkezési lapot.

Elrendezés:

Páros munka

Lépések:

1. Ismételjük át közösen, milyen kritériumokra kellett odafigyelni a felvételi jelentkezési lap kitöltésekor, melyek voltak a leggyakrabban előforduló hibák!

2. A diákok feladata hasonló, mint a felvételi jelentkezési lap kitöltésénél, de itt már nem kapnak információkat fiktív személyekről, hanem a társukat meginterjúvolva kell kitölteniük egymás lapjait.
3. Ha készen vannak, cseréljenek, és ellenőrizzék egymás kitöltött lapjait.

Kiemelt készségek, képességek Információ-rendszerezés, társakra való figyelés, kérdésfeltevés, információszerzés

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Munkaforma Páros munka

Módszerek Megbeszélés, egyéni feladatmegoldás

Eszközök Jelentkezési lap, toll

Az aktuális jelentkezési lap letölthető az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapjáról:
<http://www.okm.gov.hu/>

Tevékenység **Pontszámítás gyakorlása** **20 perc**

Szakkörvezetői instrukciók **Cél:**
A feladat célja, hogy bemutassa, emelt szinten és középszinten melyik osztályzat hány százalékot ér, és mindez hogyan váltható át felvételi ponttokká. Komplex számolásos feladat. Példadiákok eredményeit kell kiszámolgatni.

Elrendezés:

Páros munka

Lépések:

1. Fénymásoljuk le a 3. gyűjteményben szereplő leírásokat.
2. A feladat megkezdése előtt ismételjük át közösen minden ismeretünket, amit a ponttípusokról beszéltünk. Kérjük meg a diákokat, hogy egyenként mondják el, mire emlékeznek.
3. Ismertessük velük a pontszámítás érettségi pontokra vonatkozó rendszerét. Térjünk ki a pontátváltó rendszerre is!
4. Ha minden diák számára világos a pontszámítás menete, ismertessük velük a feladatot.
5. Osszuk ki a feladatot. A diákok olvassák el a példadiákok történeteit, és a megadott pontszámítás.xls excel tábla (XII.C4_objektuma\gyűjtemények könyvtár) segítségével számolják ki a diákok pontjait, majd válaszolják meg a kérdéseket.
6. Amikor a tanulók végeztek a feladattal, ellenőrizzük közösen az eredményt.

Kiemelt készségek, képességek Számolás, kooperáció, információ rendszerezés

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Munkaforma

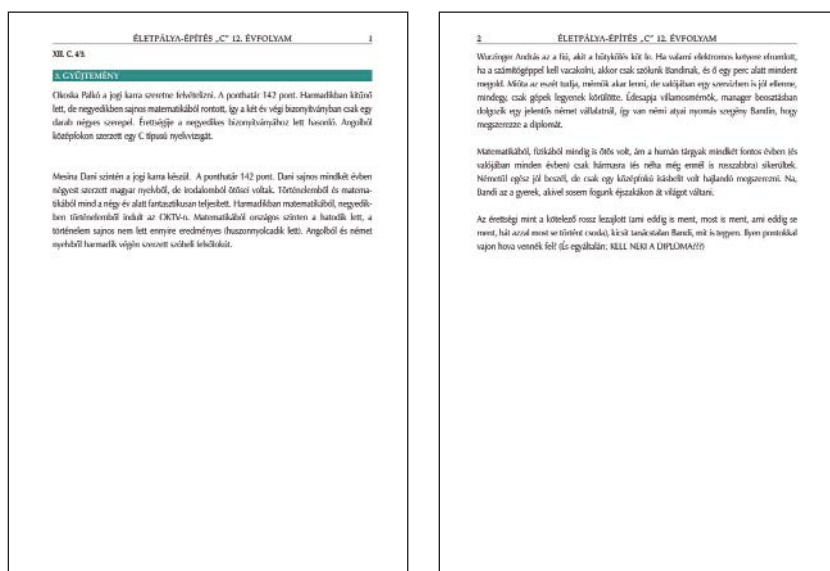
Páros munka

Módszerek

Eszközök

pontszamitas.xls Excel tábla, számítógép, 3. gyűjtemény

3. GYŰJTEMÉNY



Összegzés

Tevékenység

Levezető beszélgetés, otthoni feladat ismertetése

5 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok összefoglalják a foglalkozás során elhangzott ismereteket, és előkészüljenek a következő foglalkozásra.

Elrendezés:

A diákok körben ülnek, vagy frontálisan a helyükön maradva vesznek részt a beszélgetésben.

Lépések:

1. Kezdeményezzünk beszélgetést a diákokkal.
2. Térjünk vissza az óra elején összeírt tartalomjegyzékhez, és nézzük meg egyenként, mi az, amire a foglalkozás során sor került, milyen esetleges további kérdések vannak még.
3. Ismertessük a diákokkal a következő foglalkozás programját. Az érettségi vizsgatípusokról lesz szó, a leggyakoribb hibákról és javítási fókuszokról. A diákok otthoni feladata egy-egy érettségi feladatsor kitöltése lesz. Az értékelt kompetenciák mindkét szinten azonosak, eltérés a feladatok nehézsége. A csoport igényétől függően végeztessünk próbaérettségit közép- vagy emelt szinten, vagy osszuk a csoportot két részre attól függően, melyik diák milyen szinten szeretne érettségizni.

	Középszint: 4-1. gyűjtemény	Emelt szint: 4-2. gyűjtemény
Kiemelt készségek, képességek	Kommunikáció, társakra figyelés, önértékelés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Csoportos munka	
Módszerek	Előadás, megbeszélés	
Eszközök	Gyűjtemény feladatlapjai	

4-1. GYŰJTEMÉNY

Név:							
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA 2006. október 24. 8:00 I. SZÖVEGÉRTÉS							
Időtartam: 60 perc							
<table border="1"> <tr> <td>Pótlapok száma</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tiszteletdíj</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Piszkozati</td> <td></td> </tr> </table>		Pótlapok száma		Tiszteletdíj		Piszkozati	
Pótlapok száma							
Tiszteletdíj							
Piszkozati							
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM							
<small>Magyar nyelv és irodalom</small>							

...összesen 24 oldal

4-2. GYŰJTEMÉNY

<table border="1"> <tr> <td>Aranykor</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ért</td> <td></td> </tr> </table>		Aranykor		Ért			
Aranykor							
Ért							
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA 2006. október 24. 8:00 Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc							
<table border="1"> <tr> <td>Pótlapok száma</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tiszteletdíj</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Piszkozati</td> <td></td> </tr> </table>		Pótlapok száma		Tiszteletdíj		Piszkozati	
Pótlapok száma							
Tiszteletdíj							
Piszkozati							
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM							
<small>Magyar nyelv és irodalom</small>							

...összesen 20 oldal

Források:

Középszint:

http://www.okm.gov.hu/letolt/okev/doc/erettsegi_2006/k_magyir_06okt_fl.pdf

Emelt szint:

http://www.okm.gov.hu/letolt/okev/doc/erettsegi_2006/e_magyir_06okt_fl.pdf

2. foglalkozás

Ráhangelődés

Tevékenység	A vizsga fogalma: írásbeli – szóbeli	15 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok átfogó képet kapjanak az érettségi vizsgákon szereplő vizsgák és feladatok típusairól.</p> <p>Elrendezés: Páros vagy kiscsoportos munka</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rajzoljuk fel a táblára az 1. mellékletben található táblázatot. A táblázat kitöltéséhez szükséges információk az 5. gyűjteményben olvashatók. 2. Beszéljük meg közösen a két alapvető vizsgatípust, az írásbelit és a szóbelit. Kérjük meg a diákokat, hogy gondolkozzanak el, eddig milyen feladattípusokkal találkoztak. 3. Osszunk ki post-it cetliket a diákoknak 4. Adjunk a diákoknak 5-8 perc felkészülési időt, hogy összegyűjtsék, milyen fajta feladatokkal találkoztak az egyes tantárgyak feladatai között. A feladattípusokat írják fel a cetlikre. 5. Ha készen vannak a gyűjtéssel, kérjük meg a csoportok egy-egy képviselőjét, hogy ismertesse a gyűjtés eredményét, és ragassza a cetlit a táblázat megfelelő rovatába. 	
Kiemelt készségek, képességek	Emlékezet, információ-rendszerezés, -gyűjtés, kommunikáció, kooperáció	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Kiscsoportos, frontális	
Módszerek	Önálló gyűjtőmunka, prezentáció	
Eszközök	Post-it, tábla	

Kiemelt készségek, képességek Információ-rendszerezés, reflexió, összehasonlítás

Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Frontális, csoportmunka

Módszerek

Listakészítés, csoportmegbeszélés

Eszközök

6. gyűjtemény

6. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM		
MR. C. 4b.		
I. GYŰJTEMÉNY		
MATEMATIKA		
I. A KÖZÉPSZINT KÖVETELMÉNYE		
A mit tanulmányok kijelentései és előtérbe kerülő matematikai ismeretek kell megismerésük, az előtérben a matematikai fogalmak, tételek gyakorlati helyzetekben való ismerését és alkalmazását jelenti.		
II. A KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA LEHÁSA		
A vizsga szerkeze:		
Részek:	Iskolai vizsga	Iskolai vizsga
Időtartam:	Összesen: 100 perc: I. rész: 45 perc II. rész: 15 perc	15 perc: (felkészítési idő 30 perc)
Művelődés:	Definíciók kiemelése, alkalmazás, feladatmegoldás	Definíciók, II. rész kiemelése, feladatmegoldás
Értékelés:	I. rész: 30 pont II. rész: 20 pont	20 pont
Összesen:	100 pont	100 + 50 pont
III. ISKOLAI VIZSGA		
Az írásbeli vizsgán a feladatok egy részét írásbeli formában kell megoldani. A vizsgán az I. (45 perc) és a II. (20 perc) részek közül a rendelkezésére álló idő lejárta esetén továbbra is az egyes feladatok között az megadottak szerinti idő megfigyelésével. A jelölés először az I. feladatoknál rajzol meg. A vizsga megkezdésénél a 15 perc kérésével a felkészítési idő megkezdődik. Ezután kezdődik az I. feladatlap kiadásával és megkezdésével.		
Vizsgafeladatok értékelésénél, a függvényfeladatok és szöveges feladatok megoldásánál az írásbeli vizsgán az alkalmazás szabványait, amelyről a vizsgán meg kell adni.		

...összesen 18 oldal

Források:

<http://www.bajza.hu/hun/erettsegikövetelmények/matematika.html>

<http://195.199.242.113/irat/vizsgaleiras/olasz.htm>

<http://www.sulinet.hu/tart/fcikk/Khad/0/20638/1>

Tevékenység

Próbajavítás

50 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok a tanár nézőpontjába helyezkedve a dolgozatok tartalmi értékelését tapasztalják meg, másrészt saját tapasztalatuk alapján gyűjtsenek össze tanácsokat a dolgozat és tesztírás módjához. A diákok különböző dolgozatírási stratégiákat tanulnak meg.

Elrendezés:

Páros munka

Lépések:

1. Kérjük meg a diákokat, hogy vegyék elő az otthoni feladatként kitöltött minta feladatsorokat.
2. Adjuk oda a diákoknak a 7. gyűjteményben található javítási-értékelési útmutatót. Kérjük meg őket, hogy javítsák ki egymás dolgozatait. Adjunk a javításra 30 percet.

3. Ha a diákok készen vannak a javítással, beszéljük meg közösen a feladatok megoldásait és tapasztalataikat feladattípusonként. Az alábbi kérdésekre keressük meg a választ:
- Melyek voltak a legtöbb időt igénylő feladatok?
 - Melyik megoldásra érdemes több időt fordítani? Melyik feladatért hány pontot lehet szerezni?
 - Mi volt a különbség a feladatok között? Melyik kompetenciát vizsgálta az adott feladat?
 - Melyek a feladat-meghatározásból azok az elemek, amelyek támpontot nyújtanak a diáknak arra, hogy milyen alaposnak kell lennie a válasznak?
 - Melyek voltak a leggyakrabban előforduló hibák? Pl. (emelt szint)
 - nem veszik figyelembe, hogy melyik szóra, melyik versszakra kérdez rá a feladat
 - nem csak a formai szintaktikai elemeket emelik ki
 - a véleménykifejtésnél nem válaszol a három megadott kérdésre
 - elfelejti a kért hivatkozásokat
 - az újságcikknél nem a diákújságnak megfelelő hangnemet választják
 - helyesírás

Kiemelt készségek, képességek

Információ-rendszerezés, önismeret, társismeret, analitikus gondolkodás

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Munkaforma

Egyéni, páros munka

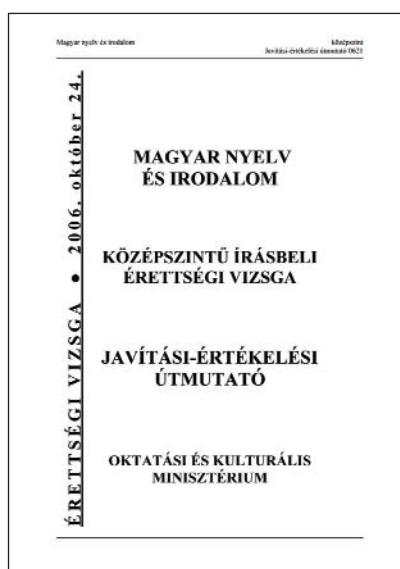
Módszerek

Egyéni munka, megbeszélés

Eszközök

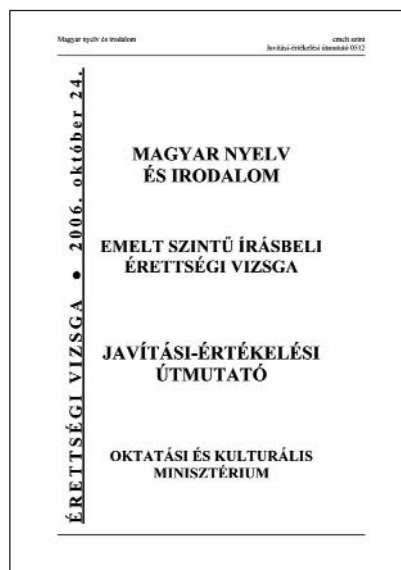
7-1, 7-2. gyűjtemény

7-1. GYŰJTEMÉNY



...összesen 15 oldal

7–2. GYŰJTEMÉNY



...összesen 14 oldal

Források:

Középszint:

http://www.okm.gov.hu/letolt/okev/doc/erettsegi_2006/k_magyir_06okt_ut.pdf

Emelt szint:

http://www.okm.gov.hu/letolt/okev/doc/erettsegi_2006/e_magyir_06okt_ut.pdf

Összegzés

Tevékenység

Összegző beszélgetés, arany szabályok az írásbeli vizsgákhoz

10 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok tapasztalataikra támaszkodva, összegyűjtsenek minél több tanácsot az írásbeli vizsga-stratégiákhoz. Közösén összeállítunk egy olyan általános érvényű tanácsgyűjteményt, amely a későbbiekben az eddig megszerzett ismeretekkel együtt publikálásra kerül a többi diák számára.

Elrendezés:

Csoportos munkaforma

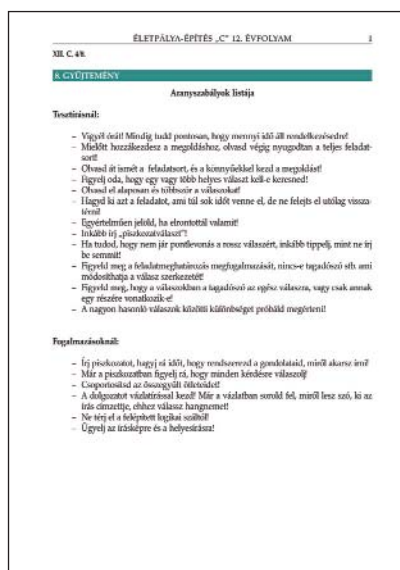
Lépések:

1. Az előző feladatban megbeszéltek alapján készítsünk közösen „arany szabály” listát.
2. Ragasszunk a táblára egy nagy csomagolópapírt, és kérjünk meg minden diákot, hogy vegyen magához egy filctollat.
3. Haladjunk körbe, és kérdezzük meg, kinek mi volt a leghasznosabb tanács, amit szívesen javasolna másoknak is. Miután a diák elmondta a tapasztalatát, formáljuk együtt a rögzítendő mondatot, és kérjük meg, hogy írja fel a csomagolópapírra.
4. Ügyeljünk rá, hogy minden diák beszámolhasson a tapasztalatairól!

Az arany szabályok listáját a 8. gyűjtemény tartalmazza.

Kiemelt készségek, képességek	Kommunikáció, társakra figyelés, rendszerezés, gyűjtés, belső igények megfogalmazása
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	
Munkaforma	Egész csoport
Módszerek	Megbeszélés, jegyzetkészítés
Eszközök	8. gyűjtemény, csomagolópapír, filctoll

8. GYŰJTEMÉNY



3. foglalkozás

Ráhangelődés

Tevékenység

**Milyen vizsgázó vagyok?
A vizsgaszorongás, nyilvános szereplés**

20 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:
A feladat célja, hogy a diákok megvizsgálják önmagukat, rávilágítsanak kérdéseikre a szóbeli vizsgával kapcsolatosan.

Elrendezés:
Egyéni munka

Lépések:

1. Másoljuk le a 9. gyűjteményben található kérdéssort.
2. Ismertessük a tanulókkal, hogy mi lesz a feladatuk. A foglalkozás témája a szóbeli vizsgára való felkészülés, ennek első lépcsőjeként mindenki önmagáról készít egy, a vizsgaszorongást értékelő tesztet. Ezzel a kérdőíves módszerrel a középiskolás tanulóknak a feleléshez, szóbeli vizsgázáshoz való viszonyát, a vizsgázáshoz tapadó hiedelmeket, vélekedéseket, szorongást tanulmányozhatjuk, de adalékot nyújt az önértékelés megítéléséhez is.

- Töltsük ki a gyerekekkel a tesztet. Adjunk a megoldásra kb. 20 percet.
- Ha készen vannak, adjuk oda nekik a kiértékelő lapot.
- Beszéljük meg az eredményt, vizsgáljuk meg, milyen csoportok alakultak ki. A csoportok eloszlását tekintjük alapul a foglalkozás, illetve a további foglalkozások levezetésénél! Magas vizsgaszorongásos gyerekeknél figyeljünk oda, hogy inkább a vizsga és szereplési kényszer lelki oldalának feloldását hangsúlyozzuk, hogy a foglalkozások végére a gyerekek megtapasztalják a szóbeli vizsga sikerélményét!

Kiemelt készségek, képességek Önismeret

Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei

Munkaforma Egyéni

Módszerek Tesztkitöltés

Eszközök 9. gyűjtemény, toll

9. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

9. GYŰJTEMÉNY

FELELÉS, NYILVÁNOS SZEREPLÉS

Ar alábbi tvezt segítségével meghatározzuk, milyen felvöl vagy hogyan viselkedel szolban. Kérleked be az elmozgató legtelmekelőbb világot kóvetődd! Ha így érzed, hogy egyes kérdésekre nem tudsz válaszolni, akkor nyugodtan hagyd ki a kérdéseket, de ne létezd, emellett több kérdésre válaszolj, amint gondolod, hogy a letevére eszedre egy jó választ!

- Szeretnél az egy jó felvöl legtelmekelőbb kérésre válaszolni?
 - Az egyen van szelvényedre, mert akkor a felvöl tevégedet világot a halgatók előtt.
 - A felvöl tudsz válaszolni a világra. A világotól minden kérdésre, amit a felvöl minden kérdésre válaszol.
 - A felvöl kérésre a halgatók jó választ adnak, de legtelmekelőbb felvöl a halgatók felvölét.
- Világotól van az egy tvezt segítségével jó választ adni, mert kérésre válaszolod?
 - Szeretnél az egy felvöl a felvöl kérésre, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - Az elvöl kérésre válaszol, amit kérésre válaszol, hogy válasz kérésre válaszol.
 - Legtelmekelőbb felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszol.
- Milyen kérésre válaszol az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Te hogyan válaszolod az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

9. GYŰJTEMÉNY

- Mit csinál, ha felvöl kérésre válaszolod?
 - Ha felvöl kérésre válaszolod, akkor felvöl kérésre válaszolod.
 - Ha felvöl kérésre válaszolod, akkor felvöl kérésre válaszolod.
 - Ha felvöl kérésre válaszolod, akkor felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Világotól van az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Te hogyan válaszolod az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

9. GYŰJTEMÉNY

- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Te hogyan válaszolod az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.

Ar alábbi táblázatban jelöld be a válaszaidat, és azonnal meg, hogy mit az I, II, III. sorban!

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.	XVIII.	XIX.	XX.
I.	A	B	C	A	C	B	B	B	C	A	A	B	A	C	C	B	B	A		
II.	B	C	B	A	C	C	A	C	C	A	B	C	B	A	C	A	B	C	A	
III.	C	A	A	B	B	A	B	A	A	C	A	B	C	B	B	A	A	C	C	

Felvöl, nyilvános szereplés - felvöl

Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?

Ar alábbi táblázatban jelöld be a válaszaidat, és azonnal meg, hogy mit az I, II, III. sorban!

Ar alábbi táblázatban jelöld be a válaszaidat, és azonnal meg, hogy mit az I, II, III. sorban!

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

9. GYŰJTEMÉNY

- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Te hogyan válaszolod az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
- Szeretnél az egy felvöl kérésre válaszolod?
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.
 - A felvöl kérésre válaszol, amit felvöl kérésre válaszolod.

Munkaforma	Kiscsoportos, bontott
Módszerek	Beszélgetés
Eszközök	Tételcímek, padok, óra, videókamera

Összegzés

Tevékenység	Elemző beszélgetés	20 perc
-------------	--------------------	---------

Szakkörvezetői instrukciók	Cél: A feladat célja, hogy a diákok összegezzék a foglalkozás során felmerült kérdéseiket, tapasztalataikat.
----------------------------	---

Elrendezés:
A csoport körben ül.

- Lépések:
1. Végezzünk a diákokkal hagyományos drámajátékot követő levezető beszélgetést. Hogyan értékelik a saját teljesítményüket, hogyan érezték magukat a vizsgahelyzetben? Stb.
 2. Körben mindenki elmondja, hogyan érezte magát, milyen benyomásokat, tapasztalatokat szerzett a foglalkozás során.

Kiemelt készségek, képességek	Értékelés, önismeret, társismeret, empátia
-------------------------------	--

Célcsoport / A differenciálás lehetőségei

Munkaforma	Csoportos
Módszerek	Beszélgetés
Eszközök	

4. foglalkozás

Ráhangelődés

Tevékenység	Ismétlés, felkészülés az elemzésre	10 perc
-------------	------------------------------------	---------

Szakkörvezetői instrukciók	Cél: A feladat célja, hogy a diákok felelevenítsék a vizsgázásról elsajátított ismereteiket, az elmúlt foglalkozás során szerzett tapasztalataikat.
----------------------------	--

Elrendezés:
Videó nézésére alkalmas elrendezésben

Lépések:

1. Beszéljük át a diákokkal, hogy az előző foglalkozás alkalmával miről volt szó, mire figyeltünk, milyen élményeket, tapasztalatokat szereztek a vizsgatréning során.
2. Kérdezzük meg őket saját magukról, mely pontokat érzik a legkritikusabbnak a vizsgával kapcsolatban.

Kiemelt készségek, képességek

Emlékezet, társakra való figyelés, önismeret

Célcsoport /

A differenciálás lehetőségei

Munkaforma

Frontális

Módszerek

Beszélgetés

Eszközök

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

Videó elemzése

50 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok felismerjék a szóbeli vizsgákon leggyakrabban előforduló típushibákat. Az írásbeli vizsgákra való felkészüléshez hasonlóan itt is elkészítik az arany szabályok listáját.

Elrendezés:

Videó megtekintésére alkalmas

Lépések:

1. A feladat elvégzése előtt szedjük össze közösen a megfigyelés szempontjait. Tartsunk rövid beszélgetést azokról a problémákról, amelyek szóbeli vizsga esetén felmerülhetnek.
2. A diákok mondják el, szerintük mire kell figyelni, és írjuk fel egy csomagolópapírra. Ha nincs több ötletük, egészítsük ki az alábbiakkal: Pl.
 - Szóhasználat,
 - Szemkontaktus,
 - Szünetek,
 - nem a kérdésre válaszol,
 - hallgat,
 - stb.
3. Nézzük meg együtt a videóanyagot. Kérjük meg a diákokat, hogy jegyzeteljék észrevételeiket. Az első két felelő után beszéljük meg közösen az értékelést. Elemezzük az alábbi kérdések mentén, hogy mit érdemes tenni szóbeli vizsgán, ha...
 - a) nem értjük a kérdést
 - kérdezzünk vissza
 - fogalmazzuk át a kérdést, és kérdezzük meg, hogy így értette-e a vizsgáztató

- b) nehéz a kérdés
 - kérjünk gondolkodási időt (ez megfontoltságra, nem bizonytalanságra utal)
 - maradjunk nyugodtak
 - c) nem a kérdésre adtunk választ, rossz választ adtunk
 - ismerjük be, hogy hibáztunk, és amint lehet, térjünk egy olyan témára, amelyben jók vagyunk
 - maradjunk nyugodtak
4. A harmadik videó megtekintése előtt kérjük meg a diákokat, hogy a szempontok figyelése mellé iktassák be az osztályozási szempontot is: Hányast adnának az elhangzó feleletre?
 5. Beszéljük meg az értékelés szempontjait és a lehetséges osztályzatokat. Minden diák indokolja meg, hogyan osztályozott.

Kiemelt készségek, képességek

Megfigyelő képesség, emberismeret, értékelés

Célcsoport /**A differenciálás lehetőségei****Munkaforma**

Egész csoport, frontális

Módszerek

Megbeszélés, elemzés

Eszközök

Videó, tábla

Összegzés**Tevékenység****A tökéletes felelet mintája****20 perc****Szakkörvezetői instrukciók**

Cél:

A feladat célja, hogy a diákok összegezzék eddigi ismereteiket, és a gyakorlatban megnézzék, hogyan néz ki egy tökéletesnek mondható szóbeli vizsgafelelet. Lezárásként a tanulók elkészítik a szóbeli vizsgák „arany szabály listáját”.

Elrendezés:

Lépések:

1. Mondjuk el a diákoknak, hogy egy tökéletesnek mondható vizsgáról fognak videófelveletet látni. Továbbra is alkalmazzák megfigyelési szempontjaikat, de ne hibakeresés, hanem visszazigazolás céljából.
2. A videó után értékeljük közösen, miért tekintjük a feleletet minta értékűnek.
3. Az előző feladatban megbeszéltek alapján készítsünk közösen „arany szabály” listát.
4. Ragasszunk a táblára egy nagy csomagolópapírt, és kérjük meg minden diákot, hogy vegyen magához egy filctollat.
5. Haladjunk körbe, és kérdezzük meg, kinek mi volt a leghasznosabb tanács, amit szívesen javasolna másoknak is. Miután a diák elmondta a tapasztalatát, formáljuk együtt a rögzítendő mondatot, és kérjük meg, hogy írja fel a csomagolópapírra.

5. Ügyeljünk rá, hogy minden diák beszámolhasson a tapasztalatairól!
6. Az óra lezárásaként ismertessük a diákokkal a házi feladatot. A következő foglalkozás alkalmával vizsgatréninget fogunk tartani, ehhez szükséges, hogy a diákok cetlikre készítsék el tételcímeiket. Olyan tételeket kérjünk tőlük, amelyeket szívesen végigbeszélnének.

Kiemelt készségek, képességek	Megfigyelő képesség, emberismeret, értékelés
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	
Munkaforma	Csoportos, frontális
Módszerek	Megbeszélés, jegyzetkészítés
Eszközök	Csomagolópapír, filctoll, videó
Tevékenység	Összegző beszélgetés, felkészülés a prezentálásra 10 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy összegezze a foglalkozások során elhangzottakat, a diákok lássák, hol vannak még hiányzó információk, mi az, amiről mindenképpen szót kell ejteni a prezentálás során.</p> <p>Elrendezés: A csoport körben ül.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ha mindenki elmondta a tapasztalatait, elevenítsük fel a korábban begyűjtött adatlapokat és kérdésbankot. Kérjük meg az Adatlapok felelőseit, hogy vegye elő a gyűjtött anyagokat. 2. Kérjük meg a diákokat, gondolkozzanak el, melyek azok az információk, amelyeket az érettségi vizsga témakörével kapcsolatban szívesen átadnának másoknak is. 3. Menjünk körbe és mindenki mondja el, mi az, ami eszébe jutott. 4. Rögzítsék ezeket a szokásos módon az adatlapokra.
Kiemelt készségek, képességek	Információ-rendszerezés, memória
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	
Munkaforma	
Módszerek	Beszélgetés
Eszközök	Adatlapok

1. MELLÉKLET

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli
Magyar		
Matematika		
Történelem		
Idegen nyelv		

FELKÉSZÜLÉS A PREZENTÁLÁSRA

Készítette: Szekeres Júlia

MODULLEÍRÁS

A modul céljai	Az előző foglalkozásokon tanultak rendszerezésének, rögzítésének és továbbadásának a megtervezése.
Időkeret	2 × 90 perc
Ajánlott korosztály	12. évfolyam
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>Amit a felvételiőről tudni lehet</i> Követő modul: <i>Záróra</i>
Modulkapcsolódási pontok	
A képességfejlesztés fókuszja	Önbemutató, önértékelés, kommunikáció, stratégia tervezés, stratégia megvalósítása, kooperáció, elemző gondolkodás, értékelés, önértékelés

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

Mottó: Tanítva tanulunk!

A modul fő célja a megelőző foglalkozások során gyűjtött információk, megszerzett képességek rendszerezése, „láthatóvá tétele”. A modulban tervezett megjelenésnek elsősorban ezt kell szolgálnia. Tehát a fő célunk nem az, hogy az iskola többi tanulója számára a csoport által választott módon teljes körű tájékoztatást nyújtsunk a továbbtanulással vagy az érettségivel kapcsolatban. A megjelenés csak egy eszköz, hogy a foglalkozásokon résztvevő diákok az őket érdeklő és számukra fontos területekben a megjelenésre készülve még jobban elmélyüljenek. A megjelenésnek visszajelző szerepe is van, kiderülhet, hogy a teljesnek hitt tájékozottság mégsem teljes, vagy megélhetővé válik a területen való jártasság öröme. Eppen ezért a megjelenés megtervezésekor még fokozottabban érvényesül az, ami a megelőző foglalkozások során is egyre fontosabbá vált, hogy mindenki azzal a területtel foglalkozzon, ami számára fontos. Tehát, ha valaki egy rövid előadást tervez, akkor az előadás épüljön a saját továbbtanulására. Ha jogi karra szeretne menni, akkor mutassa be a döntésének a lépcsőfokait (miért pont jog), az iskola-választás folyamatát (melyik egyetem jogi karára szeretne leginkább bekerülni), a továbbtanuláshoz kidolgozott érettségi stratégiát, későbbi terveit arra az esetre, ha felveszik, (specializációk, választható tárgyak stb.) és a „B” terveket, ha nem veszik fel oda, ahová legjobban szeretné. (Ez azért is fontos, mivel a csoportunk tagjainak a legfontosabb feladata a saját érettségijükre és a felvételijükre való készülés.)

Fontos szem előtt tartanunk a megjelenés megtervezésekor, hogy mások számára ezek a „saját utak”, csak akkor lesznek tanulságosak, ha az eredmények mellett bemutatásra kerülnek a felhasznált módszerek (például az előző példánknál maradván kiderül, hogy hányféle információforrás mérlegelésével lehet különböző egyetemek azonos szakjait összehasonlítani), tehát az átadott tudás adaptálhatóvá válik a befogadók számára.

A megjelenés módját a tanulók választják ki, a tanultakat megjeleníthetik az iskola honlapján, kiadványban, plakáton, tarthatnak előadást iskolai órán (másik osztály osztályfőnöki óráján), tanítás után. Tarthatnak workshopot, vagy vezethetnek beszélgetést a választott témáról. Dolgozhatnak egyénileg, de létrejöhetnek párok vagy kiscsoportok is, ha ugyanaz a terület több tanulónkat is érdeklí.

A modul időtartama alatt elkészül az adatbázis is, amely fő célja megjeleníteni, mindenki számára hozzáférhetővé tenni a csoport „kollektív tudását”. Emellett az adatbázis azt a célt is szolgálja, hogy dokumentálja a közös munkát, és tárolja a megszerzett információkat rendszerezett módon. Így a következő

évben, ha hasonló foglalkozást tartunk, akkor kiindulásként használhatjuk az elkészült adatbázist, vagy átadhatjuk az iskolai könyvtárnak.

A fenti szempontok érvényesítése (jelentőségének megértetése) a legfontosabb feladata a foglalkozást vezető tanárnak. A modul rendhagyó abból a szempontból, hogy közte és a következő modul között egy hétnél több idő is eltelhet. Csak akkorra tűzzük ki az utolsó foglalkozás időpontját, amikor minden megjelenés lezárul.

A Modul Fő Lépései

I. Foglalkozás

1. Tanultak meghatározása
2. Adatbázis megtervezése
3. Továbbadás, prezentáció módjainak a megvitatása

II. Foglalkozás

1. Adatbázis értékelése
2. Továbbadás, prezentáció megtervezése

TÁMOGATÓ RENDSZER

Felhasznált objektumok

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/2/24/Herculesandthehydrabyantoniodelpollaiolo.JPG>

<http://www.fromoldbooks.org/SchwabSagen/pages/116-Herkules-im-Kampfe-gegen-die-lernaeische-Schlange/>

<http://www.mlhanas.de/Greeks/Mythology/Images/HeraclesNemeanLionBMB621.jpg>

MODULVÁZLAT

1. foglalkozás

Ráhangolódás

A	Tevékenység	<i>Rendrendetlenség. A tanulók egy játékos feladat segítségével ráhangolódnak a foglalkozás témájára</i>	15 perc
---	-------------	--	---------

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A tanulók bemelegítése

Elrendezés:

Frontális elrendezés

Lépések:

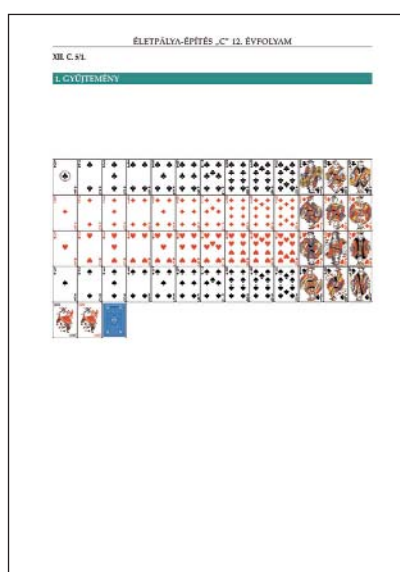
1. Mondjuk el a tanulóknak, hogy a mai foglalkozáson elsősorban azzal fogunk foglalkozni, hogy az eddig megszerzett tudásunkat, ismereteinket rendszerezzük. Mielőtt azonban ennek nekivágunk, előbb egy rövid, játékos feladatot megoldunk.
2. Hozzunk létre (4-5 fős) csoportokat. (Ld. Lexikon: Csoportbontás)
3. Minden csoportnak adjunk egy pakli összekevert francia kártyát. (1. gyűjtemény) Kérjük meg a csoportokat, hogy terítsék ki maguk előtt a paklit. Mondjuk el nekik, hogy egymás után kártyákat fogunk megnevezni, nekik a megnevezett kártyát meg kell találni a pakliban és egy adott helyre letenni. (Ez lehet a mi asztalunk. A kirakott kártya ne maradjon az asztalon, kerüljön vissza mindig a csoportokhoz, hogy ne keveredjenek össze a paklik.) A kört az a csoport nyeri, aki elsőként az adott helyre rakja a kártyát. Mondjuk el, hogy 7 kört fogunk játszani.
4. Indítsuk el a játékot. (Fontos: mindig ugyanabban a sorrendben nevezzük meg a kártyákat!) I: Piros, pikk, dáma. Fekete, káró, ász. Piros, treff, nyolcas. Stb.
5. A hetedik kör után hirdessük ki a győztest.
6. Mondjuk el a csoportoknak, hogy a következő kör előtt van 3 percük, hogy rendszerezzék a kártyáikat. A három perc letelte után indítsuk el újra a játékot.
7. A hetedik kör után hirdessük ki a győztest.
8. A játék után beszéljük meg, hogy segített-e a rendszerezés. Kérdezzük meg, hogy melyik csoport milyen elv szerint rendszerezte a kártyáikat. Kérdezzük meg, hogy melyik működött és melyik nem. Miért?

Tudnivalók:

A játékban a legjobb rendszert az a csoport tudja létrehozni, aki megfigyelte, hogyan nevezzük meg a kártyákat (piros, treff, király). Tehát szétválasztotta a piros és a feketét, a treffet, kárót, pikkot, kört, és sorba tette a kártyákat. A jó sorrend lehet a véletlen műve is, de mindenképpen hívjuk fel a tanulók figyelmét, hogy a rendszerek kialakításakor meghatározó, hogy a későbbiekben hogyan lesz szükségünk az egyes elemekre.

Kiemelt készségek, képeségek	Koncentráció, rendszerezés, stratégiaalkotás
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Olyan csoport számára, amely tagjai szeretik a versenyhelyzeteket, a vetélkedőket.
Munkaforma	Kiscsoportos
Módszerek	Játékos verseny
Eszközök	Annyi pakli francia kártya (1. gyűjtemény), ahány csoportunk van

1. GYŰJTEMÉNY



B	Tevékenység	Az én rendes asztalom – játék	15 perc
	Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A tanulók bemelegítése: egy játékos feladat segítségével ráhangolódni a foglalkozás témájára.</p> <p>Elrendezés: Pármunkát lehetővé tevő elrendezés</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mondjuk el a tanulóknak, hogy a mai foglalkozáson elsősorban azzal fogunk foglalkozni, hogy az eddig megszerzett tudásunkat, ismereteinket rendszerezzük. Mielőtt azonban ennek nekivágunk, előbb egy rövid, játékos feladatot megoldunk. 2. Kérjük meg a tanulókat, hogy alkossanak párokat! 3. Ismertessük a játékos feladatot: A pár egyik tagja összegyűjt és a társának ad 12 különböző tárgyat (ceruzákat, füzetet, radírt stb.), majd hagyja, hogy bekössék a szemét. A pár látó tagja tetszőleges rendszer szerint elrendezi a tárgyakat az asztalon. Szóban elmondja, hogy milyen rendszert hozott létre. A 	

bekötött szemű társának a feladata, hogy a látó párja által dik-
tált sorrendben kézbe vegye a dolgokat.

4. Mondjuk el a tanulóknak, hogy 10 percük van a feladatra.
5. A gyakorlat után beszéljük meg a tanulókkal, hogy milyenek találták a gyakorlatot. Mi gátolta és mi segítette az eligazodást?

Tudnivalók:

Amennyiben biztosítani akarjuk a gyakorlat sikerét, érdemes különféle apró tárgyat magunknak is összegyűjteni és elvinni az órára. Nehezíti a feladatot, ha több olyan tárgy szerepel a feladatban, amelyek bekötött szemmel nem megkülönböztetők, csak akkor, ha tudjuk, melyik milyen rendszer szerint van elhelyezve. (Például bal sarokban van a matematika füzet, jobb sarokban a kémia stb.)

**Kiemelt készségek,
képességek**

Koncentráció, tájékozódás, rendszerezés

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Olyan csoport számára, akik kedvelik a manuális feladatokat

Munkaforma

Páros

Módszerek

Játékos feladat

Eszközök

Különféle tárgyak

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

Ki miben tudós? A tanultak meghatározása

15 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A tanulók összegyűjtik, hogy az elmúlt foglalkozások során milyen ismeretek, képességek birtokába jutottak.

Elrendezés:

Elegendő tér a falak mentén a szabad mozgáshoz

Lépések:

1. Mondjuk el a tanulóknak, hogy a következő gyakorlat során összegyűjtjük, milyen ismeretek, képességek birtokába kerültek.
2. Kérjük meg minden tanulót, hogy fogjon meg egy csomagoló-papírt, a tetejére írja fel a nevét és írja le a papírra, hogy az elmúlt foglalkozások során mit tanult. Miután elkészült, helyezze fel a falra.
3. Ha mindenki végzett, kérjük meg a tanulókat, hogy induljanak el, és a többiek papírjaira írják fel, ők hogyan látják, mit tanult az illető. Nem feltétlenül kell mindenkire írni valamit, de feltétlenül szükséges minél több dolgot megemlíteni. Kérjük meg a tanulókat, hogy idézzék fel az elmúlt foglalkozások cso-

portmunkáit, prezentációit, és ha észrevették, hogy valamelyik társuk valamiben járatos lett, azt feltétlenül írják le a papírjára. Mondjuk el, hogy 7 perc van a feladatra.

4. Mikor letelt az idő, kérjünk meg mindenkit, hogy menjen vissza a saját lapjához, és nézze meg, mit írtak a többiek.
5. Beszéljük meg a feladat tapasztalatait! Lehetséges kérdések:
 - a) Volt-e olyan, akit megleptek a többiek észrevételei? Miért?
 - b) Volt-e olyan, akinek kevés megjegyzés került a lapjára? Mit gondol, miért?
 - c) Volt-e olyan, aki nem ért egyet azzal, amit a többiek írtak róla?
 - d) Stb.

Tudnivalók:

Adhatunk ötleteket, hogy elindítsuk a gondolkodást.

(A kétszintű érettségi szabályai, pontszámítás, felvételi menetrend, keresés az Interneten, információk relevanciájának a megállapítása, önismeret, kérdésfeltevés stb.)

Változatok:

Végezhetjük úgy is a gyakorlatot, hogy mindenki egy külön lapra ír magáról, hogy a többieket ne befolyásolja a saját magáról alkotott véleménye.

Végezhetjük a gyakorlatot úgy is, hogy a papírokat nem a falra helyezzük, hanem körbeadjuk, és mindenki letakarja azt, amit írt. Így senkit nem befolyásol a másik véleménye. Így keletkeznek ugyan ismétlések, de ezek is fontosak.

Kiemelt készségek, képességek	Ön- és társismeret, önbemutató
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Bármely csoport
Munkaforma	Csoportos
Módszerek	Visszajelzések adása és fogadása
Eszközök	Annyi nagyméretű (A3-as vagy csomagolópapír), ahány tanuló van
Tevékenység	Adatbázis megtervezése 35 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A tanulók csoportokban dolgozva, javaslatokat dolgoznak ki, hogyan lehetne létrehozni egy adatbázist, amelyben a foglalkozások során gyűjtött információkat lehet tárolni.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos munkát lehetővé tevő elrendezés</p>

Lépések:

1. Mondjuk el a tanulóknak, hogy a következő feladat során csoportokban dolgozva fogják megtervezni, hogyan lehet létrehozni egy adatbázist, amelyben az eddigi foglalkozások során összegyűjtött információkat lehet elhelyezni. Az adatbázis létrehozásának fő célja az, hogy a későbbiekben is gyorsan és könnyen hozzájussunk a meglévő információk bármelyikéhez, a csoport tudása összeadódik, illetve egy kezelhető adatbázis segítségével a közös munka eredménye átadható legyen a következő évfolyam (iskola könyvtára) számára.
2. Gondolatébresztőként kérdezzük meg a tanulókat, hogy a könyvtárban lévő könyvek között hányféleképpen lehet keresni! (Böngészni a polcok között, katalógusban keresni, szerző, cím, téma, tárgyszó szerint.) Minek felel meg esetünkben az információ-leírás (könyv) és az adatlapon szereplő többi adat (katalóguscédula)?
3. Hozzunk létre 3-4 fős csoportokat! (Ld. Lexikon: Csoportbontás)
4. Hívjuk fel a csoportok figyelmét, hogy szükségük lesz a foglalkozásra elhozott összegyűjtött információkra (adatlapon). Segítségképpen kioszthatunk egy üres adatlapot is. (2. gyűjtemény)
5. Minden csoportnak osszunk ki egy munkalapot (3. gyűjtemény), és mondjuk el, hogy negyed órájuk van a megbeszélésre. Adjunk a csoportoknak egy-egy csomagolópapírt is a prezentációhoz.
6. A negyed óra letelte után kérjük meg a csoportokat, hogy a választott „szóvivő” ismertesse a csoport álláspontját.
7. Miután minden csoport prezentált, jussunk közös álláspontra az adatbázis kialakításáról.
8. Határozzuk meg közösen az adatbázis létrehozásához szükséges feladatokat. A feladatokhoz válasszunk felelőst, és tűzzünk ki határidőt. Az adatbázis (legalább főbb részeiben) készüljön el a következő foglalkozásig.

Tudnivalók:

Az adatbázis összetettsége, megvalósítása sokféle lehet. Törekedjünk arra, hogy olyan adatbázis készüljön, ami megfelel a gyűjtött információk mennyiségének és a tanulók felkészülésének. Informatikában járatos tanulók létrehozhatnak digitális adatbázist (Excel, Access stb.), jó kezűgyességgel rendelkező tanulók elkészíthetnek egy papír alapú, könyvtári katalógushoz hasonló adatbázist is. A fő szempont mindig az legyen, hogy a „terméket” döntően a foglalkozás résztvevői készítsék.

A csoportmunka a „roundtalk” módszere szerint zajlik. (Ld. Lexikon: Roundtalk)

Ha tehetjük, a munkalapban lévő kérdéseket fénymásoljuk le, és minden tanulónak adjunk egyet. A 3. gyűjteményben szereplő adatlapon változtathattak a tanulók a foglalkozások során, ebben az esetben a végleges verziót adjuk kézbe.

Tevékenység **A továbbadás megtervezése** **20 perc**

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A tanulók közösen kiválasztják, hogy a foglalkozások során összegyűjtött ismereteket kiknek és milyen formában adják tovább. A továbbadás célcsoportjának és mikéntjének a megtervezése.

Elrendezés:

A tanulók körben ülnek.

Lépések:

1. Kérdezzük meg a tanulókat, emlékeznek-e arra, hogy az első foglalkozások alatt többször szóba került, hogy érdemes lenne a megszerzett tudásunkat továbbadni, megmutatni másoknak is. Kérdezzük meg, hogy mire emlékeznek, milyen ötletek, kezdeményezések születtek? Kérdezzük meg, hogy az iskola többi tanulója, tanára közül szerintük kiket érdekelne a munkánk eredménye? Kiket érdekelne általánosságban, és kiknek lehetnek speciális kérdéseik?
2. Kérjük meg a tanulókat, hogy gondolják végig az elmúlt foglalkozások eredményei közül mit, kiknek, hogyan mutatnának be szívesen!
3. A flipchartra vagy csomagolópapírra készítsünk egy táblázatot, és osszunk ki egy-egy üres táblázatot a tanulóknak. (4. gyűjtemény)
4. Kérjük meg, hogy először mindenki maga töltsse ki a táblázatot. Erre adjunk 7 percet. Miután letelt az idő, kezdjük összegyűjteni az ötleteket. Minden ötletet jegyezzünk fel a nagy közös táblázatba.
5. Miután mindenki felvetette a saját ötleteit, adjunk a tanulóknak színes, vastag filceket és kérjük meg őket, hogy jelöljék meg, melyik továbbadási mód tetszik neki. Összesen 6 pontot adhat mindenki, saját belátása szerint.
6. Miután minden tanuló elkészült, összesítsük az eredményeket. Válasszuk ki a legnépszerűbb továbbadási módokat.
7. Egyezzünk meg abban, melyik továbbadási módokat valósítjuk meg.
8. Hívjuk fel a tanulók figyelmét arra, hogy a következő foglalkozáson a továbbadás választott módjának megtervezésével, előkészítésével fogunk foglalkozni.

Tudnivalók:

Fontos, hogy finoman, de határozottan a realitás talaján tartsuk az ötletelést. Bármennyire is jónak tűnik egy egész iskolára kiterjedő rendezvény szervezése, ha nincsen rá ideje, energiája a tanulóknak, akkor az eredmény sem fog megfelelni a várakozásaiknak. Nagyon fontos éppen ezért a táblázat utolsó oszlopa, ahol a tervezett továbbadás szükségleteit kell beírni. Itt minden szükségletre gondoljunk, eszközök, anyagok, idő stb.

A továbbadás módja lehet: plakát, kiadvány, iskolaújságban közölt anyag, iskolaújság különkiadása, honlapra kerülő anyag, előadás, tájékoztató iskolaidőben (osztályfőnöki óra), tanórán kívül, workshop stb.

Természetesen a tanulók választhatnak több továbbadási módot is, a lényeg az, hogy minden egyes választott továbbadási mód kivitelezésére legyen elegendő kapacitással rendelkező, elkötelezett tanuló.

Változatok:

Az ötletelés történhet kiscsoportokban is.

Kiemelt készségek, képességek	Tervezés, ön bemutatás, önérvényesítés
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Bármely csoport
Munkaforma	Csoportos
Módszerek	Ötletelés, rangsoroló szavazás, megbeszélés
Eszközök	Csomagolópapír, 4. gyűjtemény, színes filcek

4. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. EVFOLYAM	
XII. C. 5/A	
4. GYŰJTEMÉNY	
1.	A továbbadás lehetőségei módja Előny Hátrány Számosítgat
2.	A továbbadás lehetőségei módja Előny Hátrány Számosítgat
3.	A továbbadás lehetőségei módja Előny Hátrány Számosítgat
4.	A továbbadás lehetőségei módja Előny Hátrány Számosítgat

Összegzés

Tevékenység	A szakkörvezető kiadja az otthoni feladatokat	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	Cél: A foglalkozás lezárása, otthoni feladat megadása Elrendezés: Frontális	

Lépések:

1. Mondjuk el a tanulóknak, hogy a következő foglalkozáson megvizsgáljuk az elkészült adatbázist.

2. Megtervezzük, előkészítjük a továbbadás módjait.
3. Éppen ezért minden tanuló készüljön fel a közös munkára.
4. Kérjük meg a tanulókat, hogy egy mozdulattal vagy egy szóval zárják le a foglalkozást.

Tudnivaló:

A felkészülés azt is jelenti, ha a csoport kiadvány mellett döntött, akkor a következő foglalkozásra hozza el a kiadványhoz szükséges tartalmi elemeket, minden, ami a végső forma megtervezéséhez szükséges. Ha előadás, workshop vagy egyéb prezentáció mellett döntött a csoport, akkor önállóan készüljenek fel a saját részükből, és hozzák el mindazt, amit tovább szeretnének adni.

Kiemelt készségek, képességek Koncentráció, önkifejezés

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei** Bármely csoport

Munkaforma Frontális

Módszerek Lezárás

Eszközök

2. foglalkozás

Ráhangolódás

A₁ Tevékenység **Információ átadása, a tanulók egy játékos feladattal ráhangolódnak a foglalkozás témájára** **10 perc**

Szakkörvezetői instrukciók **Cél:**
A tanulók bemelegítése

Elrendezés:
Elegendő tér a szabad mozgáshoz

Lépések:

1. Mondjuk el a diákjainknak, hogy a foglalkozást egy bemelegítő játékkal kezdjük.
2. Ismertessük a játék menetét: Két csoportot alkotunk. A csoportokból egy-egy önként jelentkező kap egy-egy képet. A képet megnézi, majd a csoportja egyik tagjának a fülébe súgja röviden, hogy mit látott. Az információ a továbbiakban ugyanígy végigmegy a csoport összes tagján. Az utolsó csoporttagnak a feladata, hogy az általunk mutatott három képből kiválassza azt, amit az első csoporttag láthatott.
3. Hozzuk létre a csoportokat, a csoportok álljanak sorba. (Ld. Lexikon: Csoportbontás)
4. Adjuk oda egy kis időre a választott képet (5. gyűjtemény) a sorban első diáknak.

5. Indítsuk el a fülbesúgást.
6. Mikor végig ért a soron az információ, kérjük meg a sor végén álló tanulót, hogy jöjjön előre és válassza ki az általunk mutatott három kép közül azt, amit a csoport első tagja láthatott.
7. A játék után kérdezzük meg a tanulókat, hogy nehéznek vagy könnyűnek találták a feladatot. Ha nem sikerült a helyes képet kiválasztani, kérdezzük meg, vajon hol „veszett el” az információ!

Tudnivalók:

A gyűjteményben található képek helyett választhatunk másikat, a lényeg az, hogy ne legyenek teljesen különböző képek.

Változatok:

A játékot játszhatja több csoport is, de egy csoportban legalább öt tanuló legyen.

**Kiemelt készségek,
képességek**

Koncentráció, kommunikáció

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Bármely csoport

Munkaforma

Csoportos

Módszerek

Játék

Eszközök

5. gyűjtemény

A₂ Tevékenység

Információ átadása, a tanulók egy játékos feladattal ráhangolódnak a foglalkozás témájára

10 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

A tanulók bemelegítése

Elrendezés:

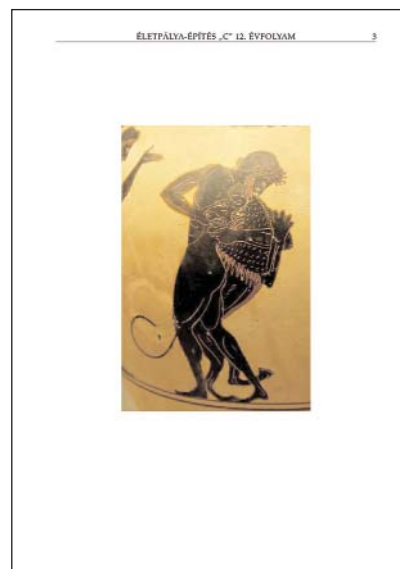
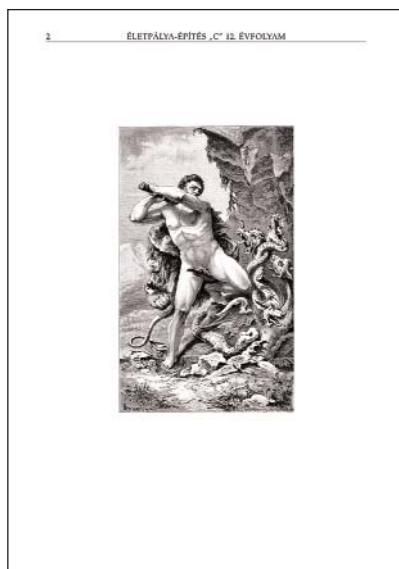
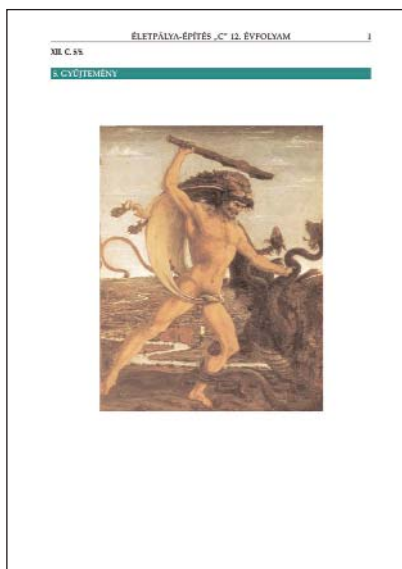
Elegendő tér a szabad mozgáshoz

Lépések:

1. Mondjuk el a diákjainknak, hogy a foglalkozást egy bemelegítő játékkal kezdjük.
2. Hozzunk létre két csoportot! (Ld. Lexikon: Csoportbontás)
3. Kérjük meg a csoportokat, hogy rendeződjenek sorokba.
4. A sorban elöl állóknak mutassunk egy képet (5. gyűjteményből bármelyik kép lehet), és kérjük meg őket, hogy mondják el a sorban mögöttük állónak, mit láttak. A sorban második rajzolja le, amit hallott, és adja tovább a mögötte állónak, aki elmondja a mögötte állónak, hogy mit lát, aki lerajzolja stb.
5. A végén a csoportok összehasonlítják a legelső (általunk mutatott) és a legutolsó rajzot, rekonstruálják az információ metamorfózisát.

	<p>Tudnivalók: Törekedjünk arra, hogy páros számú diák alkosson egy csoportot, így a sor végén lévő diák is rajzolni fog.</p> <p>Változatok: A játékot játszhatja több csoport is, de egy csoportban legalább öt tanuló legyen.</p>
Kiemelt készségek, képességek	Kommunikáció, rajzkészség, lényegkiemelés
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Elsősorban olyan csoport számára, amely szívesen alkalmaz rajzos megjelenítéseket
Munkaforma	Csoportos
Módszerek	Játék
Eszközök	A5-ös papírok, 5. gyűjtemény

5. GYŰJTEMÉNY



B	Tevékenység	<p>Üzenet a palackban: a tanulók egy játékos feladattal ráhangolódnak a foglalkozás témájára</p>	10 perc
	Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A tanulók bemelegítése</p> <p>Elrendezés: Székek körben</p> <p>Lépések: 1. Mondjuk el a diákjainknak, hogy a foglalkozást egy bemelegítő játékkal kezdjük: üzenetet fogunk küldeni a következő évben ezen a foglalkozáson résztvevő tanulóknak.</p>	

2. Kérjük meg a tanulókat, hogy fogalmazzanak meg egy rövid üzenetet, írják le egy kis darab papírra, névvel vagy név nélkül. Bármilyen lehet az üzenetben, jó tanács, buzdítás, hasznos információ stb.
3. Miután mindenki elkészült, tekerjék össze a papírokat és kössék át spárgával vagy cérnával. A kis tekerceket gyűjtsük össze, és tegyük bele egy üvegpalackba. A palackra írjuk rá, hogy kik és mikor bonthatják fel.
4. Zárjuk le a palackot. (Esetleg viasszal is lepecsételhetjük a dugót.)

Tudnivalók:

Abban az esetben válasszuk ezt a játékot, ha előreláthatólag jövő évben is lesznek hasonló foglalkozások.

Változatok:

A tanulók üzenhetnek saját maguknak vagy egymásnak is. Ebben az esetben egyezzünk meg, hogy hol és mikor fogunk összegyűlni, hogy kinyissuk a palackot.

**Kiemelt készségek,
képessegek**

Kreativitás

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Bármely csoport

Munkaforma

Frontális

Módszerek

Üzenet a palackban

Eszközök

Kis papírdarabok, cérna vagy spárga, üvegpalack, dugó, viasz, matrica vagy vignetta

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység

A tanulók pluszdelta-módszerrel értékelik az elkészült adatbázist 15 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

Annak ellenőrzése, hogy kész-e az adatbázis

Elrendezés:

Kiscsoportos munkának megfelelő elrendezés

Lépések:

1. Mondjuk el a diákoknak, hogy a múltkori foglalkozás alatt és foglalkozáson kívül készült adatbázist fogjuk értékelni. Osszuk kiscsoportokra a tanulókat úgy, hogy minden csoportba jusson egy vagy több olyan tanuló, aki aktívan részt vett az adatbázis kialakításában. Adjuk ki a csoportoknak az ellenőrzési szempontokat (6. gyűjtemény), és kérjük meg őket, hogy a rendelkezésükre álló 8 percen belül beszéljék meg, megfelel-e a szempontoknak a létrejött adatbázis. Hívjuk fel a figyelmüket arra, hogy a csoportban feltétlen legyen valaki, aki rögzíti az észrevételeket.

2. Mikor letelt az idő, kérjük meg a csoportokat, hogy üljenek vissza körbe, de úgy, hogy az egyes csoportok együtt maradjanak.
3. Helyezzük a falra a pluszdelta táblázatot. (Ld. Lexikon: Pluszdelta) 7. gyűjtemény
4. Kérdezzük meg a csoportokat, hogy a megbeszélésük alapján mik kerülhetnek a pozitívumok közé.
5. Kérjünk fel egy tanulót, hogy írja fel a falon lévő táblázatban az említett pozitívumokat.
6. Miután minden csoport beszámolt, kérdezzük meg a csoportokat, hogy mi az, amiben változtatást javasolnának a megbeszélésük alapján.
7. Miután felkerültek a javasolt változások, vizsgáljuk át közösen, hogy mely változások reálisak. Az irreális változtatásokat vessük el. Amennyiben maradtak olyan javasolt változások, amelyek nem irreálisak, döntsünk a változtatások végrehajtásáról. Amennyiben úgy döntünk, hogy az adott változtatást végrehajtjuk, jelöljük ki erre felelőst, határozzunk meg határidőt és válasszunk valakit, aki ellenőrzi a változtatás végrehajtását.

Tudnivalók:

Figyelem! A feladatban a pluszdelta táblázat kitöltése nem teljesen úgy halad, mint ahogyan ezt a Lexikonban ismertetjük.

Változatok:

Amennyiben az előző foglalkozásban a csoportunk sikerrel alkalmazta a roundtalk módszerét (Ld. Lexikon: Roundtalk), ebben az esetben is alkalmazhatjuk.

Kiemelt készségek, képességek

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Értékelés, önértékelés, kommunikáció, lényegkiemelés

Bármely csoport

Csoportos

Pluszdelta táblázat kitöltése

6–7. gyűjtemény

6. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM		
XII. C. 5K.		
6. GYŰJTEMÉNY		
ÉRTÉKÉLO LAP		
Értékelje az előzetes adatokat!		
Jelölje meg, hogy megfelel-e az alábbi kritériumoknak az adatbázis!		
Jól hozzáférhető	igen <input type="checkbox"/>	nem <input type="checkbox"/>
Tartós	igen <input type="checkbox"/>	nem <input type="checkbox"/>
Állomány (jólvezető) geocodálható	igen <input type="checkbox"/>	nem <input type="checkbox"/>
Lehetővé teszi az információ-tesztelés	igen <input type="checkbox"/>	nem <input type="checkbox"/>
Jól lehet benne keresni	igen <input type="checkbox"/>	nem <input type="checkbox"/>
Bővíthető	igen <input type="checkbox"/>	nem <input type="checkbox"/>
Milyen források is információk találhatók az adatbázisban?		
.....		
.....		
.....		
.....		

7. GYŰJTEMÉNY

Tevékenység

Az elmúlt foglalkozáson kiválasztott továbbadási módok megtervezése, előkészítése

25 perc

Szakkörvezetői instrukciók

Cél:

Továbbadás megtervezése, előkészítése

Elrendezés:

Kiscsoportos munkára alkalmas elrendezés

Lépések:

1. Mondjuk el a tanulóknak, hogy a múlt foglalkozáson választott továbbadási módokat fogjuk megtervezni és előkészíteni.
2. Hozzunk létre csoportokat. Azok kerüljenek egy csoportba, akik szívesen dolgoznának együtt, vagy hasonló továbbadási módot választottak.
3. Azoknak (ha vannak ilyenek), akik valamilyen papír alapú vagy elektronikus hordozón tervezik a megszerzett ismereteket továbbadni az iskola többi tanulójának, osszuk ki az I. munkalapot. Azoknak (ha vannak ilyenek), akik előadás, workshop, beszélgetés keretében szeretnék átadni az iskola többi tanulójának a megszerzett ismereteket, adjuk oda a II. munkalapot. Minden csoportnak adjunk egy nagy csomagolópapírt, hogy arra készíthesse el a prezentációjához a vázlatot, vagy a szükséges rajzokat, ábrákat.
4. Mondjuk el a csoportoknak, hogy 20 percük van a munkára, az idő leteltével prezentációra kerül sor.
5. Sétáljunk a csoportok között, figyeljük, hogy nem akadtak-e el. Szóljunk félidőben és az idő lejártá előtt 5 perccel.
6. Miután lejárt az idő, kérjük meg a tanulókat, hogy helyezkedjenek el körben úgy, hogy a csoportok együtt maradjanak.

Kiemelt készségek, képességek

Kooperáció, önbemutató, stratégia tervezés, kommunikáció

Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei

Bármely csoport számára.

Munkaforma

Kiscsoportos

Módszerek

Kiscsoportos önálló tervezés

Eszközök

3 csomagolópapír, 8. gyűjtemény

8. GYŰJTEMÉNY

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

XII. C. 8.8.

8. GYŰJTEMÉNY

I. MUNKALAP

Kiadástegyzet

1. Írják le röviden, hogy milyen korszakot terveztek!

2. Műfjüket meg, hogy a következők közül melyeket jelölnek ki a leírás, ha egy dolog, akkor azt válassza!

Milyen legyen a korszakunk?

- a) Ismeretlen
- b) Részlet
- c) Felszólítás
- d) Állásfoglalás
- e) Figyelmeztetés
- f) Előzetes információk terjesztése
- g) Szociális vállalkozások terjesztése
- h) Megnyitási beszéd
- i) Művelődési (színházi, művészeti)
- j) Bűnös
- k) Művész
- l) Szócs
- m) Egyéb: _____

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

2

3. Cízeljüket írják le, hogy a tervezett korszakunkról fog rendelkezni a fent készült jellemzőkkel. (Pl. Milyen lesz a korszakunk? Milyen lesz az élet, hogy szép legyen? Hogyan lesz a korszakunk, ami lehetővé teszi?)

4. Műfjüket meg a korszakunk tartalmát

5. A tartalmi elemek mellett milyen további elemeket akarnak felhasználni a korszakunkban?

6. Készítsék ki a korszakunkat a korszakunkban!

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

3

7. Beszéljék meg, hogyan fogják prezentálni a többi csoportnak a megvalósítottat!

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

4

II. MUNKALAP

Személyes teszt

1. Írják le röviden, hogyan szeretnék továbbadni a foglalkozásukat tanulóiknak!

2. Műfjüket meg, hogy a következők közül melyeket jelölnek ki a leírás, ha egy dolog, akkor azt válassza!

Milyen legyen a tervezett esemény?

- a) Információ
- b) Szociális vállalkozás
- c) Kiszármazás
- d) Művelődési (színházi)
- e) Csoportmunka jellegű
- f) Információk terjesztése
- g) Művelődési (színházi)
- h) Előzetes
- i) Csoportmunka
- j) Korszak
- k) Művelődési (színházi) információk adni
- l) Szociális vállalkozás terjesztése
- m) Információk terjesztése
- n) Információk terjesztése
- o) Információk terjesztése
- p) Információk terjesztése
- q) Egyéb: _____

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

5

3. Cízeljüket írják le, hogy a tervezett eseményről fog rendelkezni a fent készült jellemzőkkel. (Pl. Milyen lesz az esemény? Milyen lesz az élet, hogy szép legyen? Hogyan lesz a korszakunk, ami lehetővé teszi?)

4. Műfjüket meg az esemény tartalmát

5. A tartalmi elemek mellett milyen további elemeket akarnak felhasználni az esemény során?

6. Készítsék ki a korszakunkat a korszakunkban!

ÉLETPÁLYA-ÉPÍTÉS „C” 12. ÉVFOLYAM

6

7. Beszéljék meg, hogyan fogják prezentálni a többi csoportnak a megvalósítottat!

Tevékenység	Prezentáció, értékelés, tervezés	35 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: Továbbadás megtervezése: a kiscsoportok ismertetik a munkájuk eredményét, a csoport többi tagja véleményezi, közösen elkészül a tanultak továbbadásnak a terve.</p> <p>Elrendezés: Székek körben, úgy, hogy mindenki jól lássa a flipchartot vagy csomagolópapírt a falon.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kérjük meg az 1. csoport választott szóvivőjét, hogy ismertesse a csoport munkáját, eredményeit. Kérjük meg, hogy helyezze el jól láthatóan a csoport által készített csomagolópapírt. Mondjuk el a többi csoport tagjainak, hogy jegyezzék le a véleményüket, hozzáfűznivalójukat, ötleteiket, mert csak akkor lesz alkalmuk elmondani, ha az összes csoport prezentált.2. Sorban kérjük meg a többi csoportot, hogy az első csoporthoz hasonlóan prezentáljon.3. Tegyük egymás mellé a kiscsoportok által a csomagolópapírra rajzolt jegyzeteket, ábrákat.4. Miután az összes csoportra sor került, kérjük meg a tanulókat, hogy szóljanak hozzá az elhangzottakhoz.5. Ütköztessük az ellenvéleményeket (ha vannak), segítsük a tanulókat, hogy közös álláspontokat alakíthassanak ki. A közös álláspontokat rögzítsük a csomagolópapíron.6. Kérdezzük meg a tanulókat, hogy látnak-e olyan terveket, amelyeket össze lehet vonni! (Például születhet plakát, workshop és előadás, de nem ésszerű, ha három hasonló információs füzet születik.)7. Rögzítsük azokat a továbbadási módokat, amelyeket valóban meg akarunk valósítani. (Hívjuk fel a tanulókat figyelmét az egyes tervek idő-, munkaigényére.)8. Rögzítsük a tervezett eseményeket, kiadványokat.9. Készítsünk a szükséges alfeladatokról krumpliföldet (circeptet). (Ld. Lexikon: Krumpliföld)10. A feladatokhoz kapcsoljunk felelősöket, segítőket, határidőket.11. Jelöljük ki a záró foglalkozás időpontját. (Addigra minden megjelenésnek le kell zárulnia.) <p>Tudnivalók: A Krumpliföldhöz minta: 1. melléklet A feladat során próbáljuk meg a realitást képviselni. Ne engedjük, hogy a tervezés irreálissá váljon, olyan továbbadási módokat válasszanak a tanulóink, amelyre nincsen idejük. Kérjük meg a hirtelen felindulásból, komoly feladatokra jelentkezőket, hogy tegyék maguk elé az órarendjüket és gondolják végig, hogy mikor lesz idejük a terveik végrehajtására. A tanultak továbbadása rendkívül fontos, azonban fontosságban nem előzi meg a személyes feladataikat. Javasoljunk olyan feladatokat, amely hasznos az egyén számára a továbbtanulásához.</p>	

Amennyiben a személyes továbbadási módok egyikét (esetleg többet) választja a csoport, segítsünk a tanárkollégákkal való egyeztetésben. (Melyik osztályfőnöki órán kerülhet rá sor.)

Kiemelt készségek, képességek	Kooperáció, stratégia tervezés, kommunikáció, döntés
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Bármely csoport számára
Munkaforma	Csoportos
Módszerek	Prezentáció megbeszélés, krumpliföld, közös döntéshozás
Eszközök	Csomagolópapírok, 1. melléklet
Összegzés	
Tevékenység	Megtörténik az otthoni feladatok rögzítése, a csoport lezárja a foglalkozást 5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A foglalkozás lezárása, otthoni feladatok rögzítése</p> <p>Elrendezés: Frontális</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mondjuk el a tanulóknak, hogy ez volt az utolsó előtti foglalkozásunk, az eltervezett továbbadási módokat az utolsó foglalkozáson fogjuk értékelni. Még egyszer rögzítsük az utolsó foglalkozás időpontját! 2. Kérdezzük meg a csoportunkat, van-e valakinek kérdése a feladatokkal kapcsolatban. 3. Kérjük meg a tanulókat, hogy egy mozdulattal vagy egy szóval zárják le a foglalkozást.
Kiemelt készségek, képességek	Koncentráció, önkifejezés
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Bármely csoport
Munkaforma	Frontális
Módszerek	Lezárás
Eszközök	

1. MELLÉKLET

KRUMPLIFÖLD MINTA



ZÁRÓRA

Készítette: Tarnay Annamária

MODULLEÍRÁS

A modul céljai	Projektértékelés
Időkeret	2 × 45 perc
Ajánlott korosztály	12. évfolyam
Ajánlott megelőző és követő tananyag	Megelőző modul: <i>A prezentáció tervezése</i> Követő modul: –
Modulkapcsolódási pontok	
A képességfejlesztés fókusza	Információkeresés, -szerzés és -rendszerezés, kooperáció a csoport tagjaival, kommunikáció

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A záró modulban megvizsgáljuk:

- mennyire sikerült az előzetesen kitűzött célokat megvalósítani a diákoknak;
- a foglalkozás első felében értékeljük magát a megjelenést, annak hatékonyságát,
- a foglalkozás második felében pedig a diákok személyes élményei felől közelítjük meg a kérdést. Megvizsgáljuk, milyen esetleges kérdéseik maradtak, mire kaptak választ a foglalkozások során.

MODULVÁZLAT

Ráhangelődés

Tevékenység	Célok felidézése	5 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok felidézzék a foglalkozások elején elsődlegesen kitűzött céljaikat.</p> <p>Elrendezés: Egyéni munkaforma</p> <p>Lépések: 1. Ismertessük a diákokkal a feladatot. 2. Mindenki egyénileg gondolkozzon el, próbáljon visszaemlékezni, hogy milyen kérdései voltak a foglalkozások kezdetén, melyek voltak azok a célok, amelyeket együtt tűztünk ki. 3. Adjunk a diákoknak kb. 5 perc gondolkodási időt, és kérjük meg őket, hogy írják a kérdéseket, célokat jól láthatóan egy A/4-es lapra.</p>	
Kiemelt készségek, képességek	Gyűjtés, információ-rendszerezés	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	Egyéni munka	
Munkaforma	Frontális, csoportos	
Módszerek		
Eszközök	A/4 lapok, filctoll	

Tartalomfeldolgozás

Tevékenység	Teljesített célok és megválaszolt kérdések listája	20 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok áttekintsék a foglalkozások során felmerült kérdések és kitűzött célok listáját, és megvizsgálják, mely célokat milyen hatékonysággal sikerült elérni, valamint mely kérdéseikre kaptak kielégítő választ.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos és nagy csoportos munkára egyaránt alkalmas elrendezés</p> <p>Lépések: 1. Válasszuk a táblát egy egyenes vonallal két táblázatoszlopra, és írjuk fel az oszlopok neveit: Megválaszolt kérdések, teljesített</p>	

	<p>célkitűzések, illetve Megválaszolatlan kérdések, nem teljesített célkitűzések.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kérjük meg a tanulókat, hogy egyenként menjenek a táblához és hangosan olvassák fel, amit a papírjukra vagy papírjaikra írtak. Miután felolvasták a célt vagy kérdést, ragasszák a táblára, abba az oszlopba, amelyikbe értékelésük szerint tartozik. 3. Ha minden tanuló felragasztotta a papírlapját, menjünk végig a táblán szereplő kérdéseken, és beszéljük meg közösen, milyen választ kaptunk, miért érezzük a célkitűzést megvalósultnak stb. 4. Könnyen elképzelhető, hogy van olyan diák, aki a nem megválaszolt kérdéskehez ragasztott papírlapot, viszont a közös megbeszélés során választ kap a kérdésre. Ebben az esetben ezeket a papírokat tegyük át a táblázat másik oszlopába.
Kiemelt készségek, képességek	Prezentáció, információ-rendszerzés, kérdésfeltevés, társakra való figyelem
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei	
Munkaforma	Önálló és csoportos munka
Módszerek	
Eszközök	Filctoll, tábla
Tevékenység	Megjelenés értékelése pluszdelta-módszerrel 30 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok a projekt megjelenés szakaszát értékeljék, a korábban már alkalmazott pluszdelta-módszerrel.</p> <p>Elrendezés: Kiscsoportos és egész osztályt érintő munka</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mondjuk el a diákoknak, hogy az elmúlt foglalkozásokon kívül történt megjelenést fogjuk értékelni. 2. Kérjük meg azokat a tanulókat, akik a megjelenés során aktívan jelen voltak, hogy álljanak fel. Osszuk kiscsoportokra a tanulókat úgy, hogy minden csoportba jusson egy vagy több olyan tanuló, aki aktív résztvevő volt a megjelenés során. Adjuk ki a csoportoknak az 1. gyűjteményben szereplő ellenőrzési szempontokat, és kérjük meg őket, hogy a rendelkezésükre álló 15 percben beszéljék meg a megjelenés eredményességét. Hívjuk fel a figyelmüket arra, hogy a csoportban feltétlen legyen valaki, aki rögzíti az észrevételeket. 3. Mikor letelt az idő, kérjük meg a csoportokat, hogy üljenek vissza körbe, de úgy, hogy az egyes csoportok együtt maradjanak. 4. Helyezzük a falra, vagy írjuk fel a táblára az 1. gyűjteményben megadott pluszdelta táblázatot.

Tevékenység	Személyes élményeink...	20 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok személyes élményeiket cseréljék ki egymással. A beszélgetés során tanulhassanak egymás hibáiból, tapasztalataiból.</p> <p>Elrendezés: A diákok kötetlen beszélgetésre alkalmas körben ülnek.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kérjük meg a diákokat, hogy az átbeszéltek tükrében gondolják át, melyek voltak a projekttel kapcsolatos élményeik. 2. Kezdeményezzünk kötetlen beszélgetést. Először haladjunk körben, ahol mindenki elmondja, <ul style="list-style-type: none"> – mi volt a legpozitívabb élménye, – mi volt a legnegatívabb élménye, – mi volt számára a leghasznosabb, – milyen kérdései maradtak, – összességében hogyan gondolkodik most az érettségi utáni terveiről. 3. A tanár moderátor szerepet tölt be. Segítsük a diákokat kérdésekkel, de a tanulók természetesen kérdezhetnek egymástól is. 	
Kiemelt készségek, képességek	Társakra való figyelés, kérdésfeltevés, kommunikáció	
Célcsoport / A differenciálás lehetőségei		
Munkaforma	Frontális	
Módszerek	Moderált megbeszélés	
Eszközök		
Összegzés		
Tevékenység	Útravaló	15 perc
Szakkörvezetői instrukciók	<p>Cél: A feladat célja, hogy a diákok visszajelzést kapjanak a foglalkozások során tanúsított magatartásukról, viselkedésformáikról.</p> <p>Elrendezés: A diákok körben ülnek, vagy frontálisan a helyükön maradva elkészítik a tulajdonságkártyákat, majd körben járva a teremben átadják egymásnak.</p> <p>Lépések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osszunk szét a diákok között annyi post-it lapot, ahányan részt vettek a csoportban. (Ha 10 tanuló volt a csoportban, fejenként 10-10 lapot.) 	

2. Minden diák írjon fel magáról olyan tulajdonságokat, amelyet erősségének érez. Minden cetlire egy tulajdonság kerüljön.
3. Ha elkészültek a tulajdonságok felírásával, ismertessük velük a feladat második részét.
4. Adjunk minden tanulónak egy üres borítékot, amelyre előzetesen ráírtuk, hogy „Útravaló”.
5. Kérjük meg a diákokat, hogy álljanak fel és osszák szét a cetlijeiket a társaik között. Minden tulajdonságról (amelyet eredetileg magukról írtak) döntsék el, hogy melyik társukra illik legjobban, és adják neki oda. Minden tanulónak csak egy cetlik adhatnak. Ha gondolják, röviden indokolhatják is választásukat.
6. A csere során adnak és párhuzamosan kapnak is tulajdonságcetliket. Kérjük meg őket, hogy a kapott cetliket tegyék az Útravaló borítékba, amelyet aztán hazavihetnek.

Kiemelt készségek, képességek Társakra figyelés, önértékelés, önismeret

**Célcsoport /
A differenciálás lehetőségei**

Munkaforma Csoportos munka

Módszerek Tulajdonságcedula

Eszközök Post-it cetlik, toll, boríték

LEXIKON

SZÓCIKKEK A LEXIKONHOZ

Csoportbontás:

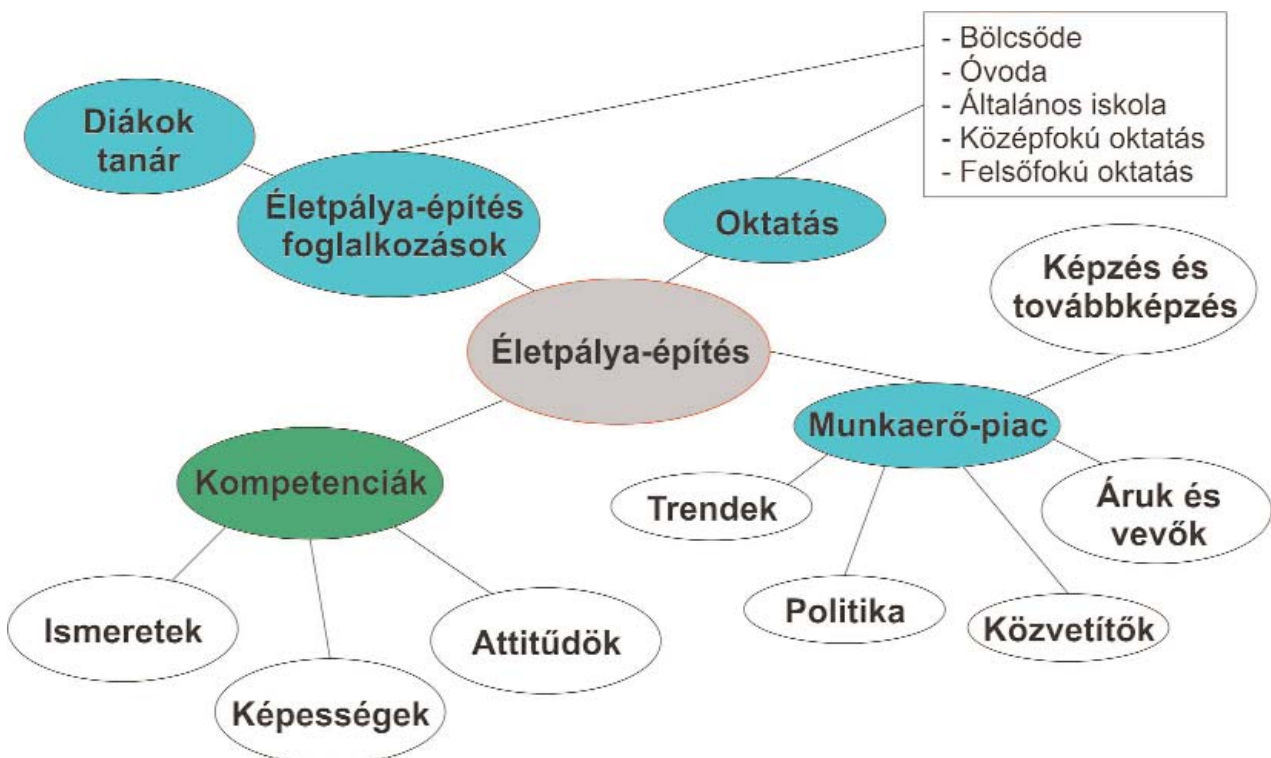
A csoportbontással megváltozik a csoportstruktúra, a véletlenszerű felosztás eredményeként olyan diákok is együtt dolgozhatnak, akik egyébként nem szoktak. A csoportbontás néhány lehetősége:

- Lehetnek nálunk képes kártyák: minden kártyából annyi, ahány tagú csoportokat szeretnénk létrehozni. A kártyákat a diákok kihúzzák, és megkeresik, mely társaiknak van ugyanolyan kártyája. Az azonos kártyák tulajdonosai alkotnak egy csoportot.
- Változat: A különböző kártyák tulajdonosai alkotnak egy csoportot.
- Válogathatnak csapatkapitányok maguknak csoportot. (Magának a csapatkapitánynak a kiválasztása is lehet véletlenszerű, pl. akin piros zokni van, akinek szőke a haja stb.)
- Körbejárhat a tanár, minden csoporttagot „beszámozva”: 1-2-3-,1-2-3. A diákok a kapott számokat megjegyzik, az azonos számúak alkotnak majd csoportot. Számok helyett mondhatunk gyümölcsneveket is: alma – szilva – körte; alma – szilva – körte.
- A legegyszerűbb módszer, hogy megkérjük a diákokat, hogy az egymás mellett ülők alkossanak csoportokat, de ennek hátránya, hogy a már eddig is szövetséget alkotó diákok továbbra is együtt maradnak, nincs keveredés a csoportban.
- Amennyiben kétfős csoportokat, azaz párokat kell létrehozni, kezünkbe foghatunk annyi fonalat, ahány párra szükség van, majd megkérhetjük a diákokat, hogy mindenki fogjon meg egy fonalvéget. Az azonos fonaldarabot fogók alkotnak egy párt.

Krumpliföld:

A „Krumpliföld”-módszer lehetővé teszi egy projekt, egy téma teljes feltérképezését: segítségével a projektet (témát) részekre bonthatjuk, és feltárhatjuk az azok közötti kapcsolatokat, összefüggéseket.

Egy Krumpliföld-ábra:



A Krumpliföld készítésének lépései:

1. Meghatározzuk a feltérképezendő projektet (témát), annak címét (ha van, időpontját és helyszínét). Ezt egy csomagolópapír közepére írjuk. A cím legyen mindenki számára érthető, egyértelmű.
2. Megkérjük a diákokat, mindenki gondolkodjon el, mi kell ahhoz, hogy működjön az adott projekt, a kitűzött feladatoknak milyen anyagi és nem anyagi szükségletei vannak. (Feltérképezendő téma esetén pedig azon kell elgondolkodni, hogy milyen kapcsolódó témákra, rész témákra bontható az adott probléma.)
3. Az összegyűjtött ötleteket a centrumhoz, azaz a címhez kapcsolva rögzítjük. A fő kérdésektől haladunk a részletkérdésekig. (Azért, hogy ne maradjon ki semmi lényeges, érdemes a végleges Krumpliföld megrajzolása előtt az egyes, diákok által gyűjtött ötleteket cetlire rögzíteni, először a cetliket helyezni a csomagolópapírra, és csak utána átírni őket.)
4. Egy-egy részfeladat tovább bontható: Büfé: áru, berendezés, tálalás, személyzet. Áru: ételek, italok. Berendezés: szendvicssütő, asztalok, hosszabító stb.
5. A lebontást érdemes addig folytatni, amíg a résztvevők számára értelmezhető erőfeszítést igénylő feladatokig jutunk.
6. Az összefüggő területeket összeköthetjük, hogy láthatóvá váljon, ahogy egy nagyobb projektben vagy rendszerben az elemek összefüggenek egymással.
7. A kész Krumpliföld eredményei átvezethetők a Ki-mit-mikorra táblázatba (Lexikon: ki-mit-mikorra).
8. A kész Krumpliföldet méret- és színarányosan mindenki másolja le a füzetébe!

A módszer kiválóan alkalmas iskolai jegyzetek készítésére, (tan)könyvek „tömörítésére” is. Rajzokkal kiegészítve kreatívabb, és jobban segíti a tanulást.

Pluszdelta-módszer:

Értékelési módszer, egyéni és csoportos teljesítmény értékelésére egyaránt alkalmas. Fő jellemzője – mint ahogy azt a neve is mutatja –, hogy pozitívumok és negatívumok helyett a pozitív, illetve a változtatandó elemeket foglalja táblázatba. Az értékelés az alábbi lépésekben történik:

1. A táblára vagy flipchartra fölrajzoljuk a lent látható táblázatot.
2. Pontosan meghatározzuk, hogy mi az értékelés tárgya.
3. A résztvevők az Ötlebörzéhez hasonlóan (Lexikon: Ötlebörze) gyűjtik az értékelés tárgyára vonatkozó véleményeiket; az ötleteket nem kritizáljuk! (Ajánlott előzetes egyéni ötletelést végezni, hogy a csoportnyomás hatásait megelőzzük.)
4. Az ötletek gyűjtését ajánlott a pozitívumoknál kezdeni (gyakran ezekből van kevesebb), utána érdemes áttérni a változtatandókra.
5. Javasolt technika, hogy az ötleteket a résztvevők körben mondják, így az elhangzottakat jobban magáénak érezheti a csoport, azok kevésbé kötődnek egy személyhez. Ráadásul így mindenki bekapcsolódik az ötletgyűjtésbe. Amikor már valaki kifogyott az ötletekből, akkor passzol, és jöhet a következő.
6. Amikor elfogytak az ötletek, szóban értelmezzük a felvetetteket.
7. Először itt is a pozitívumokat érdemes feldolgozni, és röviden meghatározni, minek köszönhetőek ezek az eredmények, majd rá lehet térni a Delták összegzésére.
8. Érdemes mindkét oszlopot pergősen elemezni, azaz érdemes meghatározni, hogy egy-egy ötletre mennyi időt szánunk (30-40 másodpercet, 1 percet), különben az értékelés értelmezése szétfolyik.

Példa egy „Pluszdelta” táblázatra:

„Az idei Szakmai napok lebonyolítása”

+ Ami jól sikerült a megjelenés során	△ Amin változtatnunk kellene...
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ami másképp lehetett volna...</i> • <i>Az előkészítés gondos volt, mindent átgondoltak a szervezők.</i> • <i>Elegendő forrás állt rendelkezésünkre.</i> • <i>Időben elkezdődött a program szervezése.</i> • <i>Sokan tudtak a programról.</i> • <i>Stb.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Az előadók késtek, érdemes lett volna értük küldeni valakit a vasútállomásra.</i> • <i>Sok résztvevő korábban elment, egyeztetni kellett volna velük, hogy meddig érnek rá.</i> • <i>A vegetáriánusoknak nem jutott szendvics.</i> • <i>A mozgássérültek nem tudtak eljutni a foglalkozásokra, amiket az emeleten bonyolítottunk le, érdemes ezek megközelíthetőségét átgondolni.</i> • <i>Színesebbek és érthetőbbek lehetek volna a plakátok, érdemes talán szakemberrel, grafikussal konzultálni.</i> • <i>Jobban meghatározni, hogy kinek is szóljon a program, és hogyan akarjuk őket megszólítani.</i> • <i>Stb.</i>

Roundtalk:

A roundtalk egy kooperatív tanulási módszer egy adott téma, tárgy, szöveg feldolgozására.

A roundtalk lényege és szabályai a következő pontokban foglalhatók össze:

1. A roundtalk során kicsi, négy-öt, ideális esetben négyfős csoportok dolgoznak együtt.
2. A szerepek és a szabályok betartásáért MINDENKI FELEL.
3. A roundtalk közben senki sem szólhat bele az éppen beszélő csoporttag monológiába, hanem teljes testükkel és szellemükkel figyelik társukat.
4. Akkor – és csakis akkor –, ha maradt még idő, a csoporttagok megvitathatják egymás között a roundtalk tárgyát.
5. Mivel egyszerre 2-4 vagy akár több roundtalk kiscsoport dolgozik párhuzamosan, ezért a megbeszéléseket követően prezentálnak. Ez segíti azt, hogy mindenki lássa, mire jutottak a többiek.
6. Általában nagyon fontos a szerepek és a keretek betartása.

Szerepek a roundtalk-ban:

- **Időmérő:** jelzi, hogy a végéhez közeledik és/vagy lejárt az adott ember ideje. Azt is jelzi, ha eltelt az egész csoportmunkára szánt idő, és a prezentációra kell készülni.
- **Írnok:** A/4-es vagy flipchart papírra jegyzi a roundtalk közben elhangzó gondolatokat. Nem szükséges szó szerint jegyzetelnie, inkább csak a beszélgetés fontos pontjait rögzíti. Természetesen a magáét is leírja.
- **Szóvivő:** a megbeszélés és az írnök által lejegyzettek alapján a többi csoport számára prezentálja saját csoportja munkáját.

A roundtalk lépései:

1. Csoportok megalakítása.
2. Az adott médium, kapott anyagok (pl. feladatlapok, cikkek, rejtvények, tárgyak, képek stb.) elolvasása, tanulmányozása.
3. Saját jegyzetek, rajz elkészítése (mindenki leírja vagy lerajzolja azt, ahogy ő látja, értelmezi az adott témát).
4. Szerepek kiosztása a csoportban (időmérő, írnok, szóvivő).
5. Megbeszélés (megosztás) óra járásával megegyező irányban haladva (roundtalk), vagyis a kis-csoport minden tagja sorban, egymás után az adott időkereteken belül elmondhatja, bemutathatja, hogy a megvizsgált anyagból mit értett meg, és megoszthatja a többiekkel saját véleményét és meglátásait.
6. A beszámolókat a kiosztott szerepek szerint az írnok olvashatóan jegyzeteli a beszámolók elhangzása közben, és nem utólag.
7. Amennyiben maradt idő, a csoportokon belül közösen megvitathatják a roundtalk tárgyát.
8. A szóvivők prezentációi (ha kell, kiegészítésekkel a csoporttagoktól).
9. Összegzés.

A Roundtalk módszer Guus Geissen: *Rendszerszemlélet és globális nevelés* képzésén hangzott el
Nagykovácsiban (2006)

www.naturijkleren.nl

www.durzamleeren.org